

ÅRSBERÄTTELSE OCH EFFEKTRAPPORT MED ÅRSREDOVISNING 2020

FÖR AMNESTY INTERNATIONAL SVENSKA SEKTIONEN
OCH STIFTELSEN SVENSKA AMNESTYFONDEN

AMNESTY
INTERNATIONAL

AMNESTY SVERIGES VERKSAMHETS- BERÄTTELSE OCH EFFEKTRAPPORT

2020 HAR VARIT ETT MÄRKLIGT år på många sätt. Främst har den globala covid-19-pandemin dominerat året. Hela världen har påverkats. Samhällen har stängts ned och det internationella samarbetet mellan länder har prövats hårt. Samtidigt har miljontals människor blivit smittade och svårt sjuka. Drygt 2,7 miljoner människor har också avlidit.

Pandemin har inte bara skördat liv världen över, utan har också utnyttjats som en anledning för att inskränka mänskliga rättigheter i världen - vilket vi har sett i bland annat Polen, Ungern och USA. För Amnesty Sverige har covid-19-pandemin också inneburit att vi har fått tänka om i vårt arbete. Vi har gått från att agera på gator och torg till att ställa om vårt engagemang till digital aktivism. Pandemin har också lett till förändringar i vårt människorättsarbete. Vi har lagt större fokus på frågor kopplade till jämlikhet och ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, såsom allas rätt till vård, vårdpersonalens situation, jämlik tillgång till vaccinering och rätten till bostad, för de som inte kan "stanna hemma".

Trots pandemins hastiga entré har de massprotester som startade 2019 fortsatt. Hundratusentals människor har engagerat sig i protester för rättvisa och för sin framtid världen över - i Hongkong, Chile, Belarus, Polen, Iran och USA - bara för att nämna några exempel. Men friheten att fredligt demonstrera är hotad, och i samband med flera av protesterna har Amnesty dokumenterat hur en rad mänskliga rättigheter kränkts. Fredliga demonstrationer slås ned genom militära ingripanden och polisövervåld. Demonstranter och journalister fångslas eller skräms till tystnad. Det är en skrämmande utveckling, och något vi jobbat intensivt med under året och kommer fortsätta att arbeta med.

Vi har också sett en start på stora förändringar på mer strukturellt plan. Black Lives Matter-demonstrationerna som startade i USA har lett till globala samtal om strukturell rasism. Kanske för första gången har samtalet om rasism, fördomar och diskriminering baserat på hudfärg på allvar fått ta plats i samhällsdebatten. Detta samtal är även något som präglat oss på Amnesty. Vi har fått syn på samma strukturer i vår egen organisation – och fått se kraftfulla ställningstagande från både den svenska och den internationella styrelsen i frågor om jämlikhet. År 2020 har än mer bidragit till att visionen om att en mer jämlik och inkluderande

Anna Johansson

Parul Sharma

organisation ska prägla och genomsyra svenska Amnesty helt: genom relationer på vår arbetsplats, arbetet i vår medlems- och aktiviströrelse, hur organisationen leds och styrs och vårt utåtriktade påverkansarbete.

Ja, 2020 har minst sagt varit ett tufft år. Men det har också funnits ljusglimtar i allt mörker! I Europa har ett flertal länder meddelat att de kommer att anta samtyckeslagstiftningar. Vi har också sett hur abort har blivit lagligt i Nya Zeeland och Argentina. Samkönade äktenskap har blivit lagliga i Nordirland, Costa Rica och i Schweiz. Alla dessa framgångar har Amnestys medlemmar bidragit till. Vi är också mycket glada åt att våra medlemmar har varit mer lojala än vanligt detta år. Färre har lämnat oss och många har ökat sin gåva. Det är vi mycket tacksamma för!

2020 har lärt oss mycket. De kriser som uppstått har lärt oss självklarheten i att leva som vi lär, och att inte ge upp när vi brister, utan istället rannsaka oss själva och ta det ansvar vi behöver - oavsett om det blir svårt. Det är vår skyldighet som människorättsorganisation! Hela världen har befunnit sig i en storm under 2020 och det har gjort det än tydligare för oss att skillnaderna för vilka förutsättningar en har är stora. Vi behöver solidaritet mer än någonsin. Vi behöver engagera oss för mänskliga rättigheter, både våra egna men också andras. Vi behöver er – alla fantastiska medlemmar som kämpar för mänskliga rättigheter. Det är tack vare er som vi kan fortsätta vårt arbete, mobilisera människor till handling men också sprida hopp. Tillsammans skapar vi vår framtid. Och även i år kan vi vara säkra på en sak: att vara upprörda räcker inte. Förändring sker när vi agerar tillsammans!

Anna Johansson
tf Generalsekreterare

Parul Sharma
Ordförande

VILKA VI ÄR

Amnesty Sverige är en del av Amnesty International – en global människorättsrörelse.

Vår vision är en värld där varje människa åtnjuter alla de rättigheter som ingår i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Vi arbetar för att långsiktigt förbättra människors villkor och samtidigt hjälpa dem som drabbas här och nu. Vårt mål är en värld där de mänskliga rättigheterna gäller alla – nu och i framtiden.

Amnesty International arbetar med frågor inom flera olika områden såsom diskriminering, kvinnors rättigheter, yttrandefrihet, dödsstraff och tortyr, företagsansvar, flyktingar och migranter och det senaste året även med internationell människorätt och folkrättsliga principer kopplade till covid-19-pandemin.

Amnesty International består av omkring 70 större och mindre sektioner runt om i världen som drivs som självständiga organisationer. Den internationella rörelsen samordnas av det internationella sekretariatet som har sitt huvudkontor i London och flera regionkontor runt om i världen. Varje år samlas hela den internationella rörelsen till ett internationellt årsmöte, Global Assembly Meeting, där varje sektion har en röst. Global Assembly beslutar bland annat i frågor om Amnesty Internationals åtaganden och väljer en internationell styrelse som svarar för den löpande verksamheten under året.

Amnesty Sverige bildades 1964 och är en sektion inom Amnesty International. I slutet av 2020 hade vi 88 578 medlemmar och 19 501 givare som inte är medlemmar.

Amnesty Sverige har direktdemokrati med årsmöte en gång per år. Alla medlemmar är välkomna att delta på årsmötet och har rösträtt. Mellan årsmötena är styrelsen det högsta beslutande organet. Styrelsen arbetar helt ideellt och består av tio ledamöter som väljs av årsmötet, samt två personalrepresentanter. Under 2020 hade styrelsen elva styrelsemöten. Styrelsen fokuserade främst på planering och uppföljning av den löpande verksamheten, genomförandet av årsmötesbeslut, långsiktig verksamhetsplanering och Amnesty Sveriges interna jämlikhetsarbete. I slutet av året fattade styrelsen beslut om budgetnedskärningar som innebär minskade kostnader under 2021.

Det dagliga arbetet leds av generalsekreteraren. Under 2020 hade sekretariatet ungefär 125 anställda. Sekretariatet var indelat i tre avdelningar – Opinion och Påverkan, Kommunikation och Fundraising, samt Resurser och Styrning. Varje avdelning leds av en avdelningschef.

Amnesty International

Amnesty International bildades 1961. Det internationella sekretariatets huvudkontor är placerat i London. Kontoret i London ansvarar bland annat för den gemensamma rörelsens strategiska planering och rapportering, policyarbete och finansiella system. Den finansiella modellen bygger på att de sektioner som samlar in mycket pengar är med och finansierar den gemensamma verksamheten och bidrar till verksamheten för de sektioner som inte har samma insamlingsmöjligheter.

Det internationella sekretariatet har också flera regionkontor som är placerade på strategiskt utvalda platser i världen. Regionkontoren organiserar merparten av Amnesty Internationals utredningsarbete, medie- och kommunikationsarbete och det globala kampanjarbetet. Regionkontorens placering stärker förutsättningarna för lokal relevans och nära kontakt och samarbete med lokala och regionala aktörer.

Amnesty Sverige

Juridiskt består Amnesty Sverige av:

Svenska sektionen som är en ideell förening som består av medlemmar, varav vissa är organiserade i Amnestygrupper och distrikt. Ungefär hälften av Amnestygrupperna och vissa distrikt är egna juridiska personer som årligen lämnar in en verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning till den svenska sektionen. Svenska sektionen har en styrelse som väljs på Amnesty Sveriges årsmöte.

Amnestyfonden som är en stiftelse som inom ramen för Amnesty Sverige arbetar med människorättsbistånd. Amnestyfonden har en egen styrelse som väljs på Amnesty Sveriges årsmöte.

Sektionens styrelse som valdes på det digitala årsmötet den 3 oktober 2020. Från vänster: Mehjar Azzouz, Parul Sharma (ordförande), Anna Fairbrass, Malgorzata Gosia Håkansson, Clara Gustafsson, Ulrika Westerlund, Beatrice Schönning (personalrepresentant), Michael Falk, Tuija Geelhard och Märten Rosander (avgått efter årsmötet). Saknas: Anna Tibblin (styrelseledamot) och Madelaine Seidlitz (personalrepresentant).
© Amnesty Sverige

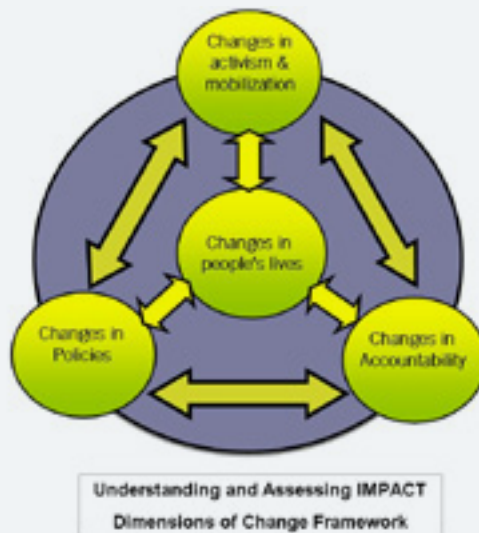
Vi arbetar för att uppnå gemensamma mål

Ungefär vart fjärde år antar Amnesty International en gemensam verksamhetsstrategi för hela rörelsen. Inom ramen för den gemensamma strategin prioriterar Amnesty Sverige att arbeta med de frågor där vi bäst kan bidra till att uppfylla de gemensamma målen, för att förverkliga Amnesty Internationals vision.

Våra mål för verksamheten handlar dels om vad vi vill uppnå inom området mänskliga rättigheter, till exempel förändrad lagstiftning och praxis kopplat till dödsstraff och användandet av tortyr, stärkt asylrätt och skydd för migranter och flyktingars rättigheter, utökat företagsansvar för mänskliga rättigheter eller tillgång till laglig och säker abort. Vi har också som mål att mobilisera och engagera fler människor som ställer sig bakom Amnestys budskap, så att Amnesty får en starkare röst i samhällsdebatten och därmed ökad kraft att påverka beslutsfattare både i Sverige och i andra delar av världen.

Amnesty Internationals
förändringsteori "Dimensions
of change"

Amnestys mål är att uppnå "förändring i människors liv". För att skapa varaktiga förändringar krävs strukturella förändringar på samhälls nivå. Dessa förändringar kan drivas inom tre områden som är nära sammanlänkade med varandra. En förändring inom ett av dessa områden kan bidra till förändring inom andra områden.

- Lagar som skyddar, respekterar och främjar mänskliga rättigheter
- System som säkerställer att lagar och riktlinjer följs och att ansvariga vid brister och överträdelser ställs till svars
- Mobilisering av människor som agerar för mänskliga rättigheter

Amnestys projekt och kampanjer fokuseras på ett eller flera av dessa områden. Arbetsmetoderna inkluderar allt från möten och samtal med beslutsfattare, till utåtriktade aktioner, manifestationer, brevskrivande och namninsamlingar. Varje år genomför Amnesty International globala kampanjer där flera Amnestysektioner riktar ljus på en och samma fråga under samma period, för att uppnå maximal effekt. Grunden för allt Amnesty Internationals arbete är noggranna utredningar om människorättskränkningar runt om i världen.

Vi planerar, följer upp, utvärderar och förbättrar arbetet

Amnesty Sverige planerar och arbetar mål- och resultatstyrkt. Det innebär att vi har som utgångspunkt att skapa en hållbar kedja från planering av aktiviteter till de resultat och effekter vi strävar efter att uppnå.

Amnesty Sveriges verksamhetsplan för 2020 bygger på den internationella verksamhetsstrategin, som består av fem gemensamma mål för hela den internationella rörelsen. Under de målen har vi definierat verksamhetsmål (delmål), förväntade effekter och huvudaktiviteter, med indikatorer kopplade till de olika nivåerna.

De fem internationella målen är

- Mål 1: En värld där alla känner till och kan utkräva sina rättigheter
- Mål 2: En värld där mänskliga rättigheter åtnjuts av alla, utan diskriminering
- Mål 3: En värld där människor är skyddade under konflikter och förföljelse
- Mål 4: En värld där de som kränker mänskliga rättigheter ställs till svars
- Mål 5: En större och starkare rörelse

Kvantitativa indikatorer är till exempel antal människor som agerar mot en kränkning (antal namnunderskrifter på aktioner och kampanjer, antal grupper som agerar vid en nationell aktionsdag), genomslag i media, antal möten med beslutsfattare och makthavare och antal gymnasieungdomar som utbildas i mänskliga rättigheter.

Kvalitativa indikatorer är till exempel att en viss minister i samtal med representanter från ett visst land tar upp en fråga som Amnesty Sverige driver, att dödsdömdas straff omvandlas eller avskrivs, att ett företag inleder en intern utredning efter att Amnesty Sverige har uppmärksammat företaget på potentiella människorättskränkningar i företagets leverantörsled och att lagförslag som skyddar mänskliga rättigheter utarbetas eller implementeras till följd av Amnesty Sveriges påverkansarbete.

Indikatorerna ger oss möjlighet att följa upp om det arbete vi genomför bidrar till att på lång sikt uppfylla våra strategiska mål. När vi följer upp vår verksamhet analyserar vi om vi har gjort det vi planerat och om vi har uppnått de effekter vi har haft för avsikt att uppnå, vilka avvikelser vi ser och vad vi kan lära av dem. Styrelsen följer upp verksamheten tre gånger per år.

Vi utreder och dokumenterar på plats

Grunden i Amnesty Internationals arbete är de utredningar vi gör. Det är dessa rapporter som gör att vi kan avslöja kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Utredningarna görs nästan alltid på plats, de är oberoende och ger oss fakta om det som pågår. Det händer att vi inte får komma in i det land eller den region där människorättskränkningarna sker, eller att

En mer jämlik organisation

2018 inledde Amnesty Sverige ett fördjupat jämlikhetsarbete som ska bidra till ökad jämlikhet bland både anställda och medlemmar. Jämlikhetsarbetet utgår ifrån en förändringsmodell som bygger på 1) att skapa förståelse för varför förändring är nödvändig, 2) att skapa en önskan om att vara med i förändringsarbetet, 3) att skapa kunskap om hur en bidrar till förändring, 4) att skapa förmåga att agera enligt nya arbetssätt och 5) att skapa strukturer som säkerställer att förändringen är hållbar.

De flesta aktiviteter som genomfördes under första halvan av 2020 handlade om att öka kunskapen i organisationen, med fokus på sekretariatet, och att skapa förståelse för vad som krävs för att omsätta kunskapen i handling. Vi fokuserade särskilt på frågor kopplade till rasism, mikroaggressioner och antirasism. En av utgångspunkterna är att göra så många som möjligt delaktiga i den förändring vi bara kan skapa tillsammans.

Som organisation stod vi under andra halvan av året i ett läge där vi kunde börja planera för att omsätta delar av kunskapen i praktiken, till exempel genom att träna på intersektionellt tänkande. Vi tog även viktiga steg för att planera för en jämlikhetsintegrering så att arbetet med jämlikhet inte är ett separat projekt utan blir en del av organisationens löpande arbete. Under 2020 togs viktiga steg för att tillsammans med medlemsrörelsen bli en mer jämlik organisation.

Samtidigt som vi rörde oss framåt och mycket successivt förändrades blev vi vid flera tillfällen under året medvetna om att det finns mycket arbete kvar att göra. Kritiken som riktades mot Amnesty Sverige som organisation och arbetsplats i samband med Black Lives Matter-protesterna bidrog till den insikten.

Under 2021 kommer vi att fortsätta arbetet med att höja förmågan att bidra till en mer jämlik arbetsplats och organisation, samt skapa de strukturer som behövs för att få till en hållbar förändring.

Utredningar och rapporter som Amnesty Sverige lyft fram särskilt under 2020:

Health workers silenced, exposed and attacked

Om vård- och omsorgspersonals utsatthet under covid19-pandemin, lyfter bland annat fram bristen på personlig skyddsutrustning.

Policing the pandemic: Human rights violations in the enforcement of COVID-19 measures in Europe

Om hur nedstängningar blottlagt rasism och diskriminering från polisen.

Out of Control – failing EU laws for digital surveillance export

Om risken att export av digital övervakningsteknik till Kinas statliga säkerhetstjänster bidrar till omfattande brott mot mänskliga rättigheter.

Military Ltd: The company financing human rights abuses in Myanmar

Avslöjar hur multinationella företag är länkade till finansieringen av Myanmars militär.

Muzzling critical voices: Politicized trials before Saudi Arabia's Specialized Criminal Court

Avslöjar hur myndigheterna använder specialdomstol för att tysta kritiker.

Trampling humanity: Mass arrests, disappearances and torture since Iran's 2019 November protests

Om godtyckliga gripanden, påtvingade försvinnanden, tortyr och annan illabehandling

From forest to farmland

Avslöjar att bland det kött som brasilianska JBS säljer finns det kött från djur som har betat på illegalt avverkad regnskog i Amazonas.

det uppstår situationer som den under covid-19-pandemin då resor och fysiska möten inte går att genomföra. Då talar vi istället med människor som har flytt därifrån och kontakter advokater, journalister och lokala människorättsorganisationer via digitala kanaler. Amnesty gör utredningar i omkring 150 länder.

Vi bedriver lobby- och påverkansarbete

Rapporterna från våra utredningar ligger till grund för vårt påverkansarbete. Med våra rapporter som utgångspunkt utövar vi påtryckning gentemot beslutsfattare och makthavare, regeringar och myndigheter för att förebygga, förhindra och stoppa kränkningar av mänskliga rättigheter. Vi arbetar för att beslutsfattare ska stifta lagar som skyddar ländernas invånare mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna och vi kräver att de som gör sig skyldiga till övergrepp ska ställas till svars. I det här arbetet möter Amnesty Sverige till exempel andra länders ambassader, svenska regeringen, departement och myndigheter, och riksdagen.

Vi informerar och utbildar

Alla har rätt till kunskap om sina egna och andras rättigheter. För att öka kunskapen om mänskliga rättigheter arbetar vi med information och utbildning. I Sverige samarbetar vi till exempel med gymnasieskolor.

Vi samarbetar med andra aktörer

Som en global människorättsrörelse samarbetar vi ofta med andra människorätts- och civilsamhällesorganisationer både på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Det kan till exempel handla om utredarnas samarbete med lokala organisationer på plats eller sakfrågeexperternas samarbete med nationella och globala nätverk. Det kan också ta sig uttryck i gemensamt påverkans- och kampanjarbete, såsom till exempel kring företagsansvar där Amnesty Sverige samarbetar med Fair Finance Guide.

Vi mobiliserar människor som vill förändra och skapar opinion

Vårt förändringsarbete bygger på många människors ideella insatser. En central del av påverkansarbetet utförs av lokala Amnestygrupper där medlemmar på olika sätt tar ställning och agerar mot de orättvisor som sker i Sverige och i andra delar av världen. De aktioner och det kampanjarbete som grupperna utför är helt avgörande för Amnesty Sveriges genomslag. Under 2020 hade Amnesty Sveriges 195 aktiva Amnestygrupper på 67 orter i Sverige. Det finns ungdomsgrupper, studentgrupper och arbetsgrupper.

Tillsammans arbetar vi för att svenska makthavare ska agera i linje med Amnestys ståndpunkter och rekommendationer i regionala och internationella beslutsprocesser. Vårt gemensamma opinions- och

påverkansarbete är en liten pusselbit i en global rörelse där cirka tio miljoner människor i världen agerar för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden.

För att påverka opinionen och makthavare använder vi oss bland annat av:

Namninsamlingar

Exempel: Kampen för att stoppa avrättningen av den svensk-iranske läkaren och forskaren Ahmadreza.

Under november och december 2020 samlade Amnesty Sverige in närmare 107 000 namnunderskrifter för att stoppa avrättningen av den svensk-iranske Ahmadreza Djalali. Ahmadreza Djalali dömdes till döden av Irans Revolutionsdomstol i oktober 2017. Han är en forskare som fredligt utövat sitt yrke och det har inte lagts fram några som helst bevis som tyder på att han har begått något brott. Trots det har han dömts till döden.

Den 24 november 2020 blev läget akut när Ahmadreza Djalali kontaktade sin fru i Sverige och berättade att han skulle flyttas till isoleringscell inför att hans avrättning snart skulle verkställas. Amnesty Sverige agerade direkt och har i flera omgångar lämnat över insamlade namnunderskrifter till Irans ambassad. Avrättningen sköts upp.

Ahadreza Djalali
© Privat / Amnesty International

Brev till beslutsfattare

Exempel: Kravet på att frikänna Evelyn Hernandez.

I mars 2020 mejlade över 12 000 personer i Sverige till riksåklagaren i El Salvador med krav om att dra tillbaka överklagan i Evelyn Hernandez fall.

2016 drabbades 19-åriga Evelyn Hernández från El Salvador av komplikationer under sin graviditet som slutade i en dödfödsel i hennes hem. 2017 dömdes hon till 30 års fängelse för "mord under försvårande omständigheter". Domen överklagades och upphävdes år 2018 av en högre instans som beordrade en ny prövning i fallet.

I augusti 2019 friades Evelyn Hernández helt från anklagelserna. Men glädjen blev kortvarig då riksåklagaren meddelade att han överklagat den friande domen. Överklagan avvisades och i juni 2020 fastställdes slutligen den frikännande domen. Frikännandet är en viktig seger för flickors och kvinnors rättigheter i El Salvador. Den bekräftar att ingen ska anklagas för mord på grund av att de har fått missfall, drabbats av dödfödslar eller andra komplikationer under sin graviditet.

Evelyn Hernandez
© Privat / Amnesty International

Sociala medie-kampanjen
"Stå upp för aborträtten".
© Privat / Amnesty International

Manifestationer och utåtriktade aktioner

Exempel: Internationella aborträttsdagen

På den internationella aborträttsdagen den 28 september 2020 agerade 15 Amnesty-grupper i sociala medie-kampanjen "Stå upp för aborträtten" som Amnesty Sverige genomförde tillsammans med RFSU. Grupperna uppmärksammade kampanjen i sociala medier genom att dela bilder och uppmana andra att också stå upp för aborträtten.

En historisk seger för alla som under lång tid kämpat för aborträtten i olika delar av världen är att Argentina i slutet av 2020 beslutade att legalisera abort.

Josef Farhan och Sakariya Hirsi.
© Jacqueline Axén Linder
/ Amnesty International

Digital aktivism

Exempel: Kampanjen "Kollektiv Sorg"

Under hösten 2019 kunde unga personer ansöka om att utveckla, forma och driva en digital kampanj med stöd från Amnesty Sverige. I stödet ingick träning och utbildning i digitalt kampanjarbete.

Josef Farhan och Sakariya Hirsi från Järva var de som fick möjlighet att genomföra sin kampanj som lyfter fram det stora problemet med gatuvåld och skjutningar i Sverige och dess effekt på människorna som bor i de områden som drabbas.

Kampanjen lanserades med ett öppet brev och en debattartikel på Sveriges nationaldag 2020. Under 2020 skrev omkring 4 000 personer under kampanjens krav på förändring. Över 2 000 personer följer *Kollektiv Sorg* på Instagram. Kampanjen fick stor spridning i både traditionella och sociala medier. *Kollektiv Sorg* och Amnestys ungdomsaktivism blev även uppmärksammat under programmet Postkodmiljonären på TV4. Ett flertal artister och profiler har anslutit sig till kampanjen, till exempel Blues, Sami och Alexandra Pascalidou.

Vi stöttar människorättsförsvarare och organisationer som behöver skydd och stöd i akuta situationer

Amnestyfonden arbetar med bistånd inom ramen för de rättighetsfrågor som Amnesty International arbetar med. Människorättsbiståndet är en metod som kompletterar Amnestys utrednings-, påverkans- och kampanjarbete. Genom människorättsbiståndet arbetar vi för att mildra de många gånger förödande ekonomiska och sociala konsekvenserna av människorättsbrott. Syftet är att stärka människor och organisationer så att det är möjligt för dem att själva värna och verka för mänskliga rättigheter i sin egen miljö. I ett allt hårdare klimat för människorättsförsvarare kan stöd till rättshjälp, flykt till en säkrare plats, basbehov och självhjälp vara avgörande för att människorättsförsvarare ska kunna fortsätta sitt livsviktiga arbete.

Amnestyfonden

Amnestyfonden är en stiftelse som grundades 1966. Amnestyfonden har en styrelse och två heltidsanställda medarbetare. Medarbetarna är ansvariga för människorättsbiståndet och handlägger Amnestyfondens ärenden. De ingår i Amnestys globala program för människorättsbistånd, Human Rights Relief Team. Ansökningarna kommer från Amnestys medarbetare på de regionala kontoren som är de som har mest direktkontakt med rättighetsbärare. Organisationer som får stöd kommunicerar löpande med dem som ansvarar för människorättsbiståndet på Amnestyfonden.

Vi samlar in pengar

Det är Amnesty Sveriges medlemmar och givare som gör det möjligt för Amnesty Sverige att existera, förändra och påverka. Verksamheten bygger nästan helt på den fantastiska generositet medlemmar och givare visar Amnesty. Hela den internationella rörelsen är restriktiv när det gäller stöd från stater och företag. Därför är insamling och medlemsvärvning en förutsättning för det fortsatta arbetet.

Amnesty Sverige hade från 2004 till 2015 en stadig tillväxt av både medlemmar, givare och intäkter. Tillväxten av medlemmar bröts 2015 och har efter det sjunkit något medan antalet givare fortsätter att öka. Under 2020 samlade Amnesty Sverige in 139,4 miljoner kronor, inklusive 16,5 miljoner kronor i basstöd från Postkodlotteriet.

Av de insamlade medlen, exklusive särskilt riktade projektmedel från Postkodlotteriet om 3,2 miljoner kronor, gick 9,4 miljoner kronor till Stiftelsen Amnestyfonden i enlighet med det avtal om gemensam insamling som finns mellan organisationerna, 41,8 miljoner kronor av de insamlade medlen gick till den internationella rörelsen.

“Relief is catalytic to human rights change”

Utredare Amnesty International

MÅL 1: EN VÄRLD DÄR ALLA KÄNNER TILL OCH KAN UTKRÄVA SINA RÄTTIGHETER

Amnesty Internationals mål är att människor ska kunna kräva rätten att säga sin mening, organisera sig och protestera mot orättvisor. Amnesty Sverige stöttar och arbetar tillsammans med människorättsförsvarare som står upp för yttrandefriheten, för miljöfrågor och företagens ansvar, för hbtqi-personers rätt att älska den en vill och för kvinnors rätt att göra abort. Människorättsförsvararna går i täten för att försvara och främja sina egna, andras och våra mänskliga rättigheter.

Kampanj för Gui Minhui i Karlstad oktober 2020: Lena Gottfarb Hedlund, Margareta Langbacka Walker och Helena Vermcrantz.
© Amnesty Sverige

MODET att stå upp för mänskliga rättigheter

För Amnesty Sverige är det en grundläggande fråga att stötta människorättsförsvarares möjligheter att verka, både på lokal och internationell nivå. Amnesty Sverige lyfter fram enskilda fall via olika webbaktioner och använder både traditionella och sociala medier för att sprida information och väcka opinion. Amnestys aktivister samlar in namnunderskrifter och skickar brev med vädjanden till makthavare och beslutsfattare världen över. På generell nivå ser Amnesty Sverige ingen förbättring av människorättsförsvarares möjlighet att verka internationellt. Däremot bidrog vi under året till flera segrar på individnivå.

Under 2020 fortsatte Amnesty Sverige kämpa för att de elva människorättsförsvarare som greps i Turkiet 2017 skulle frigges. Den 3 juli föll domen som innebar att fyra av de elva människorättsförsvararna dömdes till fängelsestraff. De dömdes helt utan grund för att ha "deltagit i eller assisterat en terrororganisation". Bland dem som dömdes finns den tidigare ordföranden för Amnesty Turkiet, Taner Kılıç och den före detta generalsekreteraren för Amnesty Turkiet, Idil Eser. Sju av de elva personerna frigavs, däribland den svenska it-konsulten Ali Gharavi.

Domslutet strider mot all logik och visar att den treåriga rättegången från dag ett var ett politiskt försök att tysta oberoende röster. Domarna överklagades och Amnesty Sverige fortsätter att stötta dem som dömdes. Amnesty Sveriges generalsekreterare fanns på plats under rättegången i Istanbul och rättsprocessen fick stort genomslag i media. Kampen för dem och andra orättvist fängslade människorättsförsvarare är en självklar och viktig del av Amnesty Sveriges arbete.

Människorättsbiståndet

Amnestyfonden förmedlade under året människorättsbistånd till 1 225 personer, varav 444 människorättsförsvarare, genom 150 olika insatser till individer och organisationer. Majoriteten av stödet användes till att möjliggöra flykt till säker plats och skydd, samt basbehov så att människorättsförsvararna skulle kunna fortsätta sitt arbete. Amnestyfonden stöttade utsatta personer med rättshjälp för att upphäva åtal och domar som tillämpats som medel för att tysta civilsamhället och för att ställa ansvariga för människorättsbrott till svars. Medicinsk vård, rehabilitering och psykosocialt stöd gavs också till de som utsatts för tortyr och andra kränkningar.

I en extern översyn som gjordes under året framkommer att Amnestyfondens stöd minskar mycket oro och stress och gör det möjligt för människorättsförsvarare att fortsätta sitt arbete för mänskliga rättigheter.

Det är inte enbart det ekonomiska stödet som är viktigt. 80 procent av personerna som intervjuades i översynen svarade att de känner sig mindre ensamma och utelämnade. På samma sätt uttrycker mindre gräsrotsorganisationer och nätverk som får ekonomiskt stöd att stödet bidrar till att ge organisationen legitimitet och större möjligheter till inflytande och nätverkande.

"Vänligen ta emot mitt tacksamhetsbrev för det ekonomiska stödet [...] Det räddar inte bara min försämrade hälsa och ekonomiska situation utan också min dotters framtid. Jag är säker på att dessa medel kommer att bidra till att återställa både min hälsa, karriär och värdighet."

Journalist som utsatts för tortyr och mottagare av bistånd i form av medicinsk vård och basbehov.

"Amnestys stöd var otroligt. Jag hade kunnat vara ett av skeletten i floden. Min familj stöttade mig alltid, men de kunde inte rädda mitt liv."

Människorättsförsvarare och mottagare av stöd för flykt till säker plats, intervjuad i översynen.

Gui Minhai.
© Privat / Amnesty International

Tran Thi Nga.
© Privat / Amnesty International

"Tack Amnesty International för ert outtröttliga arbete för min frihet. Jag är glad att min familj nu är återförenad och får leva i fred. Men det sitter fortfarande många samvetsfångar fängslade i Vietnam, och jag hoppas innerligt att Amnesty fortsätter kämpa för deras frihet!"

Tran Thi Ngas meddelande till de Amnestysupporters världen över som arbetat för hennes frigivning.

Gui Minhai *"Jag ritar en dörr på väggen med fingret"*

Den svenske medborgaren och förläggaren Gui Minhai dömdes i februari 2020 till 10 års fängelse i en hemlig rättegång i Kina, anklagad för att ha försett utländsk makt med underrättelser. Gui Minhai frihetsberövades första gången 2015 när han försvann från sin semesterbostad i Thailand. Vid den tiden drev han ett förlag och bokhandeln Causeway Bay Books i Hongkong. Både förlaget och bokhandeln var kända för att publicera och sälja regimkritiska böcker varav många är förbjudna i Kina.

Gui Minhai frigavs 2017 men fick inte lämna landet. 2018 greps han på nytt när han, eskorterad av två svenska diplomater, var på väg från Ningbo till Peking, för en läkarundersökning. Domen 2020 fick mycket uppmärksamhet i media. Kort efter gripandet skrev 16 028 personer i Sverige under Amnestys krav på ett omedelbart och ovillkorligt frisläppande. I oktober genomförde tretton Amnestygrupper en kampanj och gjorde en film där Gui Minhais dotter Angela Gui och flera Amnesty-aktivister och poeter läser ur Gui Minhais diktsamling *"Jag ritar en dörr på väggen med fingret"*, som utkom 2020.

Tran Thi Nga från Vietnam släpptes ur fängelset och lever nu i exil

Tran Thi Nga är en välkänd människorättsförsvarare i Vietnam. Hon har varit involverad i miljörättsrörelsen och greps efter de fredliga protesterna som följde på den miljökatastrof som inträffade 2016 när det taiwanesiska bolaget Formosa orsakade ett enormt giftutsläpp i havet. Hon har även arbetat för migranternas och internflyktingarnas rättigheter. På grund av hennes arbete för mänskliga rättigheter har hon blivit trakasserad, hotad och misshandlad, och till sist, 2017, även dömd till ett flerårigt fängelsestraff.

Wang Quanzhang.
© Privat / Amnesty International

Narges Mohammadi.
© Amnesty International

Wang Quanzhang släpptes ur kinesiskt fängelse och återförenades med sin familj

Wang Quanzhang är en av de modiga advokater som har arbetat med frågor som anses känsliga av den kinesiska regeringen. Han har bland annat försvarat Falun Gong-utövare och medlemmar i New Citizens' Movement, ett nätverk av gräsrotsaktivister som avslöjar korruption och arbetar för ökad insyn i regeringen. Det har lett till att Wang Quanzhang utsatts för hot och trakasserier. Tillsammans med svensken Peter Dahlin bildade han organisationen Chinese Urgent Action Working Group. Wang Quanzhang greps i augusti 2015. Peter Dahlin greps 2016 och utvisades ur Kina efter en tv-sänd "bekännelse". I januari 2019 dömdes Wang Quanzhang till fyra och ett halvt års fängelse för "uppror mot staten". Han släpptes i april 2020.

Narges Mohammadi släpptes ur iranskt fängelse i oktober

Narges Mohammadi var vice ordförande och talesperson för Centre for Human Rights Defenders i Iran. Hon har arbetat för att avskaffa dödsstraffet i Iran och har även varit aktiv i andra organisationer i det iranska civilsamhället. Narges har dömts och fängslats i flera omgångar för "brott" relaterade till hennes arbete för mänskliga rättigheter.

I maj 2015 greps hon och frihetsberövades, 2016 dömdes hon efter en orättvis rättegång till 16 års fängelse, av vilka hon enligt iranska rättsväsendet skulle behöva avtjäna 10 år. I oktober 2020 släpptes hon fri efter fem års avtjänat straff, en stor seger för alla som agerat för Narges!

"Wang Quanzhang är äntligen hemma. Ditt arbete och hjälp spelade en stor roll för att få hem honom. Vi hade inte orkat fortsätta kämpa utan ditt kontinuerliga stöd de senaste fem åren. Vi är mycket tacksamma för att ni har stått vid vår sida på denna resa."

Wang Quanzhangs fru Li Wenzus meddelande till Amnestyaktivister efter deras återförening.

MÅL 2: EN VÄRLD DÄR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH RÄTTVISA ÅTNJUTS AV ALLA, UTAN DISKRIMINERING

FN:s granskning av situationen för mänskliga rättigheter i Sverige

Inför FN:s granskning i "Universal Periodic Review, UPR" i januari 2020 av hur Sverige lever upp till sina människorättsåtaganden, tog Amnesty fram rapporten "Sweden: Rights for all? The case of rape survivors and Vulnerable EU citizens".

Amnestys rapport var ett av många komplement till den nationella rapport som Sveriges regering lämnade in till FN i oktober 2019. I vår rapport lyfte vi bland annat fram att det finns ett stort antal fall av våldtäkter och sexuellt relaterat våld i Sverige, som främst drabbar kvinnor och aldrig leder till åtal. Vi uppmanade regeringen att prioritera bekämpningen av det utbredda sexuella våldet. Vi lyfte också fram situationen för romer och andra utsatta EU-medborgare i Sverige.

I september 2020 antog FN:s råd för mänskliga rättigheter slutrapporten av UPR-granskningen av Sverige. Sverige accepterade specifika rekommendationer om att tackla orsakerna till att så många inte polisanmäler våldtäkt och att säkerställa stöd till alla som överlevt sexuellt våld, samt att stärka insatser för att skydda de mänskliga rättigheterna för romer och andra utsatta EU-medborgare som befinner sig i landet. Under 2021 kommer vi att fortsätta utkräva ansvar och att påminna beslutsfattare om dessa åtaganden.

Amnesty Internationals mål är att diskriminering och våld på grund av vem en är ska minska och att ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter i större utsträckning ska bli verklighet i människors liv.

Amnesty Sverige arbetar med diskriminering och ojämlikhet i frågor som rör kvinnors rättigheter, hbtqi-personers rättigheter och utsatta EU-medborgares och samers rättigheter i Sverige. Under 2020 påbörjade vi också ett arbete kopplat till etnisk tillhörighet och rasism i Sverige.

Samers rättigheter i Sverige

Amnesty Sverige har sedan några år tillbaka tagit tydligare ställning för samers rättigheter. Under 2020 fick Amnesty Sápmi-grupp stor medial genomslagskraft för budskapet att urfolksrättigheter måste respekteras och uppfyllas i Sverige, inte minst i frågor som rör repatriering av samiska kvarlevor och rätten för urfolk att konsulteras i processer som berör dem. Amnesty anlätades som föreläsare i frågor som rör urfolksrätt, med utgångspunkt i samernas situation, bland annat av Världsnaturfonden, WWF.

Vi fortsätter att etablera närmare kontakter med samiska rättighetsbärare och stöttar rättighetsarbetet för hela det samiska folket.

Kampen för kvinnors rättigheter

Amnesty Sverige arbetar för kvinnors rättigheter i Sverige och internationellt. I Sverige utsätts tusentals människor för våldtäkt varje år. Men bara en liten del polisanmäls. Och av de som anmäls är det få som går vidare till rättegång. Alltför ofta kan livet rulla på som vanligt för misstänkta gärningsmän – de blir inte ens förhörda innan utredningen läggs ner.

Detta, och fler brister inom polisens våldtäktsutredningar fastslås i Amnesty Sveriges rapport *"Time for Change: Justice for rape survivors in the Nordic Countries"* som släpptes 2019.

Den 8 mars, på den internationella kvinnodagen, lyfte vi denna viktiga fråga. Amnestyaktivister över hela landet anordnade omkring 60 aktiviteter i form av filmvisningar, samtal, pubquiz och aktioner på stan för att sprida budskapet och kräva förändring - att våldtäktsöverlevare ska få tillgång till rättvisa, upprättelse och stöd. På Medborgarplatsen i Stockholm och på Avenyn i Göteborg visades Amnestys film *"Boys, boys, boys"* på storbildsskärmar varannan minut. Samma dag visades den också på samtliga biovisningar över hela landet som arrangerades i Filmstadens regi (förutom på barn och familjefilmer).

I och med covid-19-pandemin var regionerna och sjukvården hårt ansatta, vilket försvårade möjligheterna att aktivt driva frågan om stöd och vård för våldtäktsöverlevare. Istället fokuserade vi på hur pandemin påverkar kvinnors utsatthet.

Vi genomförde utbildningar i påverkansarbete, gjorde förberedande kartläggningar av olika regioner och arbetade för att stärka samarbetet med de organisationer vi vill arbeta med framöver.

"I nio av tio anmälda våldtäktsfall fortsätter livet som vanligt. Utom för den som har blivit utsatt."*

"The Purple Scarves" demonstration i Schweiz.
© Aida Hammad

Rätten till laglig och säker abort

Amnesty Sverige fortsatte samarbetet med Amnestysektioner i Argentina, Polen och Slovakien och stöttade deras arbete för rätten till säker och laglig abort.

I mars 2020 utlovades ett lagförslag om att legalisera abort i Argentina. Lagförslaget dröjde och över 4 000 personer skrev under Amnesty Sveriges aktion och mejlade Argentinas president Alberto Fernández om att lägga fram det utlovade lagförslaget. I november lade presidenten fram förslaget och den 30 december röstade senaten för att legalisera abort. En historisk dag i Argentina och en stor seger för alla som kämpat för att nå dit.

Under 2020 utvecklade Amnesty Sverige samarbetet med RFSU och inför den internationella aborträttsdagen den 28 september lyfte Amnesty Sverige och RFSU gemensamt fram situationen i Slovakien. 19 645 personer i Sverige agerade och ett lagförslag som skulle begränsa aborträtten i Slovakien röstades ned.

Inom ramen för den regionala kampanjen *#LetsTalkAboutYes* fortsatte Amnesty Sverige att stödja andra sektioner i andra länder där frågan kring samtyckeslag är aktuell. Vi samarbetade framförallt med Amnestysektionerna i Danmark, Nederländerna, Grekland och Schweiz. Den 17 december röstade det danska folketinget enhälligt igenom en ny våldtäktslagstiftning baserad på samtycke.

Nytt nätverk för kvinnors rättigheter!

Under 2020 startade Amnesty Sverige ett nytt mejlnätverk för kvinnors rättigheter. Nätverket arbetar för att synliggöra att miljontals kvinnors grundläggande rättigheter kränks varje år. Över 250 personer har registrerat sig i nätverket och vill agera för förändring.

Kampanjen *Också människa*

Varje dag sitter EU-medborgare från östra Europa på gatorna här i Sverige. Många har inte haft något annat val än att lämna sitt hemland och sina barn för att hitta försörjning. De är människor. Med rättigheter. Trots det utsätts de dagligen för omfattande kränkningar och diskriminering. Amnesty Sverige kräver att svenska myndigheter lever upp till sina rättsliga åtaganden och garanterar att mänskliga rättigheter gäller alla i Sverige.

2018 släppte vi rapporten *"Sweden: A Cold Welcome, Human rights of Roma and other 'vulnerable EU citizens' at risk"*. Sedan dess har vi drivit kampanjen *Också Människa* som fokuserar på utsatta EU-medborgares rätt till boende, vatten och sanitet, hälso- och sjukvård och ickediskriminerande behandling av polis i Sverige. Vi har också arbetat mot de tiggeriförbud som diskuterats och införts i vissa kommuner.

Under 2020 stärkte vi samarbetet med andra civilsamhällesorganisationer. Vi utbytte information och erfarenheter och arbetade tillsammans när det gav oss extra styrka i våra krav på förändring. En viktig framgång var beslutet från Justitieombudsmannen, JO, som i oktober kritiserade Polismyndigheten i Stockholm för att en kvinna som tiggde förts bort utan grund. Det är en fråga vi arbetat med under en längre tid och där vi fört dialog med polisen utan att kränkande behandling av EU-medborgare i Stockholm upphört.

Rätten att be om hjälp

I bland annat Järfälla kommun anordnades en namninsamling inför en folkomröstning om att införa tiggeriförbud. En av Amnestygrupperna anslutna till Också människa gick samman med andra lokala aktörer för att bygga en allians mot tiggeriförbudet. Det blev ingen folkomröstning och arbetet gav oss värdefulla insikter om hur vi kan arbeta tillsammans med lokala aktörer för att påverka politiska beslut på lokal nivå.

Vi bidrog också till att Justitieombudsmannen (JO) beslutade att polisens bortförande av människor som tigger på Södermalm i Stockholm, och därmed den tolkning av lagen som möjliggjort detta, inte överensstämmer med gällande rätt. Det var en stor seger för alla som deltog i att driva fram detta beslut, bland annat Civil Rights Defenders och Föreningen HEM som lämnade in anmälan. Nu följer ytterligare kontakter med Stockholmspolisen för att säkerställa att polisen följer de nya riktlinjerna.

Också människa-demonstration.
© Tova Jertfelt / Amnesty Sverige

Rätten till vård som inte kan anstå

I en bred allians med Svenska Läkaresällskapet, Vårdförbundet, RFSU, Läkare i Världen, Sveriges stadsmissioner, Svensk Sjuksköterskeförening och Svenska Barnmorskeförbundet lyfte vi under 2020 fram det orimliga i att den diskriminering som finns i andra EU-länder, som innebär att många personer saknar sjukförsäkring i sina hemländer och därmed också EU:s sjukförsäkringskort, fortsätter i Sverige. Genom att dessa personer nekas vård eller får betala hundratusentals kronor för den akuta vård som inte kan anstå, diskrimineras samma grupper även här i Sverige.

Påverkansarbetet resulterade i över 15 000 namnunderskrifter och många medieinslag, både debattartiklar i riksmidier och lokaltidningar och reportage i radio. Vi hade också kontakt med såväl riksdagspolitiker som politiker på lokal nivå.

När covid-19-pandemin slog till i Sverige kontaktade flera Amnestygrupper landets regioner för att undersöka och säkerställa att också utsatta EU-medborgare omfattas av kostnadsfria tester och vård i samband med covid-19-pandemin. I Västra Götaland och Blekinge ledde Amnesty-gruppernas påverkansarbete till en konkret förändring där covid-19-relaterad vård och testning kom att omfatta alla inom regionen, även utsatta EU-medborgare.

"De mest utsatta ska inte betala fantasisummor för akutvård!"

(Utdrag från en debattartikel: *Öppet brev till regionstyrelsen i Gävleborg.*)

"En ung bulgarisk kvinna, vi kallar henne Maria, bor sedan flera år periodvis i Ockelbo. Hon och hennes man försörjer sig genom tillfälliga jobb och i nödlägen genom att tigga i Sandviken. När Maria födde sitt tredje barn uppstod komplikationer och idag är Maria skyldig Region Gävleborg över 150 000 kronor för sin förlossning.

Mödra- och förlossningsvården i Region Gävleborg har troligen räddat livet på både Maria och hennes barn. Region Gävleborg skulle kunna bli ett föredöme för andra regioner genom att också antingen besluta om en fakturering som är jämställd med den som gäller för asylsökande och papperslösa, eller som gäller för alla andra i Sverige.

Likställighet är det uttalade målet i Hälso- och sjukvårdslagen – låt det bli det även i praktiken!"

Rätten till tak över huvudet

Bostadsfrågan blev akut inte minst när covid-19-pandemin slog till. Vi var snabbt ute och identifierade hemlöshet som en riskfaktor och krävde att hemlösa personer får tillgång till tak över huvudet, vatten, toaletter och rätt hälsoinformation. Amnestyaktivister granskade kommunernas hemlöshetsarbete och lyfte fram behovet av en nationell, rättighetsbaserad hemlöshetsstrategi. Vi lyfte också fram och kritiserade de nedstängningar av härbärgen och avhysningar som genomfördes under pågående pandemi.

Frågan uppmärksammades i media och vi samlade in över 10 000 namnunderskrifter som vi lämnade över till Socialstyrelsen. Vi träffade också bland annat socialstyrelsens generaldirektör Olivia Wigzell och framförde Amnestys kritik och rekommendationer.

Det är en lång väg kvar att gå, men vi konstaterar att regeringen, bland annat efter Amnestys påtryckningar, i slutet av året gav Socialstyrelsen i uppdrag "att analysera och lämna förslag på åtgärder för att långsiktigt förebygga och motverka hemlöshet". Vår förhoppning är att det ska leda till en nationell, rättighetsbaserad hemlöshetsstrategi.

Hbtqi-personers rättigheter

I hela världen utsätts hbtqi-personer för hatbrott och diskriminering. I många länder är samkönade relationer förbjudna i lag, i vissa av dessa

länder leder det till hårda bestraffningar. Vi ser hur våldet och intoleransen ökar i flera länder, samtidigt som det sker positiva förändringar i vissa länder. Amnesty Sverige arbetar för att bidra till en starkt solidaritet för hbtqi-personers rättigheter världen över.

Situationen med covid-19-pandemin försvårade stödet till alla de Pride-festivaler som de senaste åren vuxit sig allt starkare på lokala platser runt om i Sverige. När de fysiska Pride-paraderna ställdes in på grund av covid-19-pandemin arrangerade vi istället en mängd aktiviteter för hbtqi-personers rättigheter - digitalt och på distans. Vi genomförde bland annat flera Amnesty Talks (digitala seminarium) där deltagarna fick möjlighet att möta rättighetsbärare och aktivister från olika länder. Vi lyfte fram arbetet för att förhindra att nya transfientliga lagar införs i Ungern och att METU Pride defenders Pride-tåg i Ankara förbjöds, vilket ledde till en rättsprocess.

Transkvinnan Kelly Gonzalez Aguilar efter att hon släppts ur förvar i USA efter 3 år.
© Privat / Amnesty International

Under 2020 samlade vi in över 40 000 namnunderskrifter för sju olika hbtqi-personer, vars fall vi drev och arbetade för under året. Amnesty-fonden beviljade stöd till 67 hbtqi-personer, antingen via enskilda individstöd eller genom organisationer. Samtliga stöd gick till personer som tvingats fly på grund av våld och hot från de samhällen de lever i. Biståndets insatser kommer ofta in där dessa personer utsätts för ytterligare kränkningar och diskriminering på grund av att de även är flyktingar och migranter. En seger var när transkvinnan Kelly Gonzales från Honduras släpptes ur amerikanskt

förvar, efter att de amerikanska migrationsmyndigheterna hållit henne inlåst i över två år. Hon var fri men utan möjlighet att själv bekosta den karantän som krävdes på grund av covid-19-pandemin, därför fick hon stöd från Amnestyfonden.

Nytt nätverk för hbtqi-personers rättigheter!

Under 2020 startade Amnesty Sverige upp ett nytt nätverk för hbtqi-personers rättigheter. Nätverket arbetar för att stötta och synliggöra hbtqi-personer som får sina rättigheter kränkta. Under 2020 genomförde nätverket aktioner för till exempel Elzbieta Podleśna från Polen och Melike Balkan och Özgür Gür från METU Pride defenders som står åtalade i Turkiet. 270 personer registrerade sig i nätverket.

Diskriminering på grund av etnisk tillhörighet och rasism

Under 2020 genomfördes ett pilotprojekt om ordningsvakters våldsanvändning och risk för etnisk profilering. Det gav oss viktig kunskap om våldsmonopolet, privata aktörers agerande när de blir en del av ordningsmakten och rättsväsendets hantering av fall där ordningsvakter misstänks för övervåld.

Med anledning av att det ska utarbetas ett nytt regelverk för ordningsvakter förde vi samtal med den statliga utredaren och domaren i Högsta domstolen. Amnesty Sverige kommer under 2021 att följa upp utarbetandet av det nya regelverket och hoppas kunna påverka utformningen så att det förbättrar system som bevakar enskildas rättigheter i kontakt med ordningsvakter.

Vi lyfte också fram ojämlikhet och diskriminering kopplat till covid-19-pandemin i olika uttalanden och arrangerade bland annat ett Amnesty Talks om rasism och islamofobi med Lisa Pelling, utredningschef vid Arena Idé med särskilt ansvar för demokrati- och välfärdsfrågor och Rashid Musa, svensk-somalisk debattör och aktivist.

MÅL 3: EN VÄRLD DÄR MÄNNISKOR ÄR SKYDDADE UNDER KONFLIKTER OCH FÖRFÖLJELSE

Amnesty Internationals mål är att de som har ansvaret för brott mot de mänskliga rättigheterna ställs till svars och att de som drabbats får tillgång till rättvisa, sanning och gottgörelse. Amnesty International arbetar också för att människor som drabbats av eller flyr konflikt, tortyr eller förföljelse ska ha tillgång till skydd och stöd genom effektiva åtgärder från internationella, regionala och nationella institutioner och mekanismer.

Amnesty Sverige arbetar för att det ska finnas säkra och legala vägar för människor på flykt att ta sig till ett land, ansöka om asyl och få en rättssäker asylprocess. Människor som flyr ska ges tillgång till grundläggande mänskliga rättigheter och inte utsättas för våld eller övergrepp.

Migranter vid gränsen mellan USA och Mexico
© Alli Jarrar / Amnesty International

Flyktingar och migranternas rättigheter i Sverige, EU och världen

Under 2020 larmade vi i flera olika sammanhang om hur covid-19-pandemin försvårade situationen för människor på flykt, i bland annat flyktingläger och genom att det blev svårare att korsa gränser. Vi skrev yttranden, remissvar och deltog i möten med beslutsfattare som har i uppdrag att utforma både Sveriges och EU:s framtida migrationspolitik.

Vi uppmärksammade de negativa konsekvenserna av EU:s överenskommelse med Turkiet. Vi lyfte särskilt och vid ett antal tillfällen bristen på sök- och räddningsinsatser i Medelhavet. Vi riktade också allvarlig kritik mot EU för samarbetet med Libyen och den libyska kustbevakningen som bidrar till att flyktingar och migranter som lyckas fly Libyen, som är ett av världens farligaste länder för dessa grupper att befinna sig i, och försöker ta sig vidare till Europa istället tvingas tillbaka. Vi krävde också att Sverige, som ett av EU:s medlemsländer, aktivt ska driva frågan i EU.

I samarbete med Human Rights Watch, Svenska Kyrkan, Rädda Barnen, Röda Korset, Unicef och Läkare Utan Gränser krävde vi att Sverige ska ansluta sig till de EU-länder som tar emot ensamkommande asylsökande barn från de grekiska öarna. Vi deltog också i det rundabordssamtal som European Liberal Forum och Fores anordnade om EU:s förslag till migrationspakt och i seminarium med europaparlamentariker om *"EU:s migrationspolitik vart tog den vägen?"*. I samtal med både svenska politiker och EU-parlamentariker, forskare och FN-organ fick vi möjlighet att diskutera och förmedla Amnestys ståndpunkter till dem som är med och påverkar migrationspolitiken.

För att stärka flyktingars och migranternas rättigheter i Sverige hade vi även flera möten med ledamöter i den parlamentariska migrationskommittén och deltog i flera rundabordssamtal om kommitténs uppdrag att utforma Sveriges framtida migrationspolitik.

Vi gav löpande stöd till asylsökande och migranter, med granskning av ärenden och praxis. Vi skrev också yttranden i de ärenden där vi med våra egna källor kunde bekräfta risk vid ett återsändande. Amnesty-fonden beviljade 21 stöd för rättshjälp till asylsökande för att stärka prövningar i de fall där vi ser att myndigheternas bedömningar brister och allmän rättshjälp uttömts.

Vi genomförde flera Amnesty Talks om flyktingar och migranternas rättigheter och en digital utbildning om asylrätten. Vi deltog som sakkunniga i flera andra organisationers webinarium och tillsammans med Röda korset publicerade vi en debattartikel om utvisningar till Afghanistan, där vi krävde att ingen ska återsändas med tvång till Afghanistan. Vi hade också mycket löpande samarbete med andra organisationer, bland annat inom ramen för ett antal organisationers samverkan inom paraplyet Fosif.

Människorättskriser

Året 2020 präglades av covid-19-pandemin, men också av massprotester som pågått på flera platser i världen. Hundratusentals människor engagerade sig för rättvisa och för sin framtid, men friheten att fredligt demonstrera och uttrycka sin åsikt är hotad på många håll.

I samband med flera av protesterna under 2019 och 2020 kunde Amnesty dokumentera hur en rad mänskliga rättigheter har kränkts. Fredliga demonstrationer slogs ned med brutalt och dödligt övervåld från säkerhetsstyrkor och polis. Demonstranter och journalister fängslades eller skrämdes till tystnad.

Skriv för frihet är Amnesty Internationals årliga globala kampanj till stöd för utsatta individer och under 2020 fokuserade Amnesty Sverige på rätten att fredligt protestera. Vi arbetade med totalt sex individfall från Algeriet, USA, Chile, Iran och Turkiet, med den gemensamma nämnaren att alla fall handlade om individer som fått sina rättigheter kränkta i samband med protester som ägt rum under 2019 och 2020.

Under kampanjen samlade aktivister och samarbetskolor in namnunderskrifter och vi gjorde en stor satsning i sociala medier, vi samarbetade med Acast och gjorde en Instagram Live med en av aktivisterna från kampanjen.

Krav på rättvisa för George Floyd och polisreform i USA

Under våren 2020 tog vi ställning mot det dödliga rasistiska polisvåldet i USA, både genom att kräva rättvisa för George Floyd som dödades av brutalt polisvåld och genom att kräva en polisreform i USA. Under hösten deltog tolv Amnestygrupper i utbildningstillfällen om polisbrutalitet, både utifrån ett historiskt och ett samtida perspektiv – i Sverige, USA och världen i stort. Polisbrutalitet var även temat för den nationella ungdomsträffen där bland annat Aysha Jones från Black Lives Matter-rörelsen i Sverige och forskaren Jasmine Kelekay deltog.

I Sverige skrev 45 245 personer under kravet på rättvisa för George Floyd. USA:s ambassad svarade på vårt upprop och bjöd in till ett möte längre fram. Den internationella Amnestyrörelsen samlade sammanlagt in 1,3 miljoner namnunderskrifter som överlämnades till USA:s justie-minister William Barr.

Krav på polisreform i Nigeria

Under hösten släppte Amnesty International en rapport om polisens användning av tortyr i Nigeria. I rapporten beskrivs bland annat specialstyrkan SARS, *Special Anti-Robbery Squad*, som bildades för att hantera grov brottslighet i Nigeria. SARS har anklagats för att använda både tortyr och utomrättsliga avrättningar, samma våldsamma metoder som de grupper de bildades för att bekämpa. Mot slutet av året kunde Amnesty bekräfta hur säkerhetsstyrkor sköt mot demonstranter som protesterade mot våldet, vilket fick stor uppmärksamhet i media. Polischefen i Nigeria upplöste SARS, vilket är ett första steg, men långt ifrån tillräckligt. Vi fortsätter att ställa krav på en polisreform i Nigeria och att ansvariga ställs till svars för de grova övergrepp som begåtts.

Demonstranter kräver ett slut på polisivåld i Nigeria.
© AFP via Getty Images

Krav på att Iran stoppar polisens dödliga våld mot demonstranter

Under 2020 fortsatte Amnesty agera mot de brutala, dödliga och samordnade attackerna mot fredliga demonstranter som säkerhetsstyrkorna i Iran genomförde i samband med framför allt massprotesterna 2019, men även 2020. Massprotesterna inleddes 2019 när myndigheterna hade informerat om en kraftig höjning av bränslepriserna. De återupptogs när iranska myndigheter i början av januari 2020 erkänt att de av misstag skjutit ner ett ukrainskt passagerarplan. Människor samlades för att uttrycka sitt missnöje över att myndigheterna under tre dagar mörkat sanningen om flygkraschen och för att kräva rättvisa för de 176 passagerarna.

Amnesty Sverige samlade in 4 394 namnunderskrifter och i möten med utrikesminister Ann Linde och FN:s specialrapportör för mänskliga rättigheter i Iran delgav vi bland annat Amnestys uppgifter om det brutala och dödliga övervåldet mot demonstranter. Vi uppmanade Sverige att driva frågan om Iran i FN:s råd för mänskliga rättigheter, och Sverige ställde sig också bakom ett gemensamt uttalande från cirka 50 stater om situationen för mänskliga rättigheter i Iran.

Krav på att Belarus respekterar rätten att fredligt demonstrera

När det under sommaren bröt ut massdemonstrationer i Belarus mot vad demonstranterna ansåg var ett riggat och ofritt val där den tidigare presidenten Alexandr Lukasjenko återigen utropade sig till segrare kunde Amnesty tidigt bekräfta användandet av tortyr mot de fredliga demonstranterna. Flera Amnestygrupper agerade för att sprida information och skapa opinion. Amnestys uttalanden fick stor uppmärksamhet i media och det samlades in 16 720 namnunderskrifter. Amnesty Sverige uppmanade också utrikesdepartementet att verka för en specialsession om situationen i Belarus i FN:s råd för mänskliga rättigheter, vilket också skedde.

MÅL 4: EN VÄRLD DÄR DE SOM KRÄNKER MÄNSKLIGA RÄTTIG- HETER STÄLLS TILL SVARS

Amnesty Internationals mål är att stärka ansvarsutkrävandet för mänskliga rättigheter på nationell nivå. Om nationella mekanismer fallerat, är Amnesty Internationals mål att det ska finnas starka mekanismer på regional och global nivå som träder in och säkerställer skyddet av mänskliga rättigheter.

Amnesty Sverige arbetar bland annat med att ställa krav på lagar som reglerar företags ansvar för mänskliga rättigheter och att alla länder ska avskaffa dödsstraff.

Oljespill i Bodo Creek, Nigeria.
© Amnesty International

Företagsansvar och mänskliga rättigheter

Företag har en enorm möjlighet att påverka mänskliga rättigheter i de samhällen där de verkar. Amnesty arbetar på olika sätt för att företag ska ta ansvar för mänskliga rättigheter i sin verksamhet.

I samarbete med CONCORD Sverige drev Amnesty Sverige under 2020 kampanjen *Visa handlingskraft*. Kampanjens budskap "att Sverige behöver en lag som kräver att svenska företag respekterar mänskliga rättigheter, både i Sverige och utomlands" riktades till svenska beslutsfattare. På uppdrag av Amnesty Sverige och Fairtrade genomfördes en Sifundersökning som visar att sju av tio svenskar vill se en lagstiftning om företags ansvar för mänskliga rättigheter. 6 650 personer skrev under Amnesty Sveriges uppprop med krav på lagstiftning och tillsammans samlade de olika aktörerna i kampanjen *Visa handlingskraft* in 21 070 namnunderskrifter. I slutet av året hade 40 svenska företag ställt sig bakom kraven i kampanjen, bland annat Ikea, HM Group, Coop, Ericsson, Scania, Systembolaget och HSB.

Frågan om ny lagstiftning togs också upp på den politiska agendan i Sverige. Efter beslut i arbetsmarknadsutskottet i oktober 2020 ställde sig riksdagen bakom EU-initiativet för en ny lag. I och med EU:s rådsslutsatser från 1 december har även initiativet till ny lagstiftning inom EU stöd hos EU:s medlemsstater, vilket innefattar Sverige.

Flera Amnestygrupper med fokus på företagsansvar deltog i utbildningar och drev eget påverkansarbete gentemot olika företag. Påverkansarbetet för att få till stånd en svensk lagstiftning fortsätter under 2021.

FN-arbete och internationellt arbete där Amnesty Sveriges påverkansarbete gentemot UD och svenska beslutsfattare bidragit till resultatet

- FN:s råd för mänskliga rättigheter har bland annat:
 - Initierat en specialsession gällande Belarus och antagit en resolution om landet.
 - Trots hårt motstånd publicerat ett antal gemensamma uttalanden som Sverige varit med och drivit, till exempel gällande mänskliga rättigheter i Iran, Saudiarabien och Kina.
 - Förnyat ett antal viktiga specialmandat gällande situationen för mänskliga rättigheter i länder som Venezuela, Burundi, Libyen, DRC och Jemen.
 - Lagt fram resolutioner gällande situationen för mänskliga rättigheter i till exempel Sudan, Rwanda och DRC och Filippinerna.
 - Röstat ner ett förslag på resolution från Kina, angående så kallade "Mutually Beneficial Cooperation" som hotade mänskliga rättigheter genom försåtliga skrivningar.
- OHCHR lade efter många påtryckningar äntligen fram sin rapport över företag som verkar på ockuperade områden i Israel.

Sverige/Utrikesdepartementet engagerade sig i enskilda fall av Människorättsförvarare i länder som till exempel Turkiet (Istanbul 11 och Osman Kavala), Saudiarabien (Loujain al-Hathloul med flera) och Iran (Nasrin Sotoudeh).

Dödsstraffet

Dödsstraffet är inte ett straff – det är ett brott i sig. Stater ska aldrig avrätta sina medborgare, och dödsstraffet hör inte hemma i ett modernt och civiliserat rättssystem. Under 2020 arbetade Amnesty mot dödsstraffet på flera sätt.

Under FN:s generalförsamlings höstsession arbetade vi för att FN:s generalförsamling skulle anta en stark resolution om dödsstraffet. Att resolutionen får ett brett stöd i FN är ett viktigt steg i arbetet för att få fler länder att avskaffa dödsstraffet. Resolutionen 2020 antogs med 123 ja-röster, ett rekord!

Frige Ahmadreza Djalali

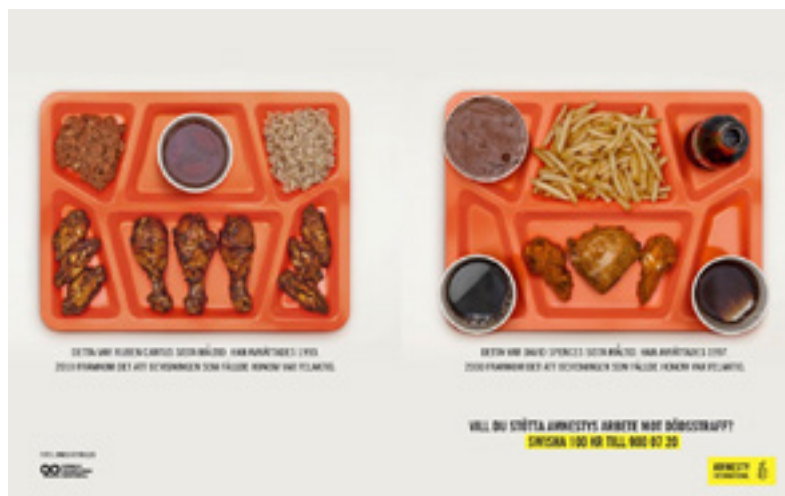
Kampen för att få den svensk-iranske läkaren och forskaren Ahmadreza Djalali frigiven pågick hela året. 54 Amnestygrupper deltog i arbetet. I november nåddes Amnesty Sverige av informationen att Ahmadreza Djalali kunde komma att avrättas inom en vecka. På mindre än två dygn samlade vi in 47 000 namnunderskrifter (vid årets slut omkring 107 000 namnunderskrifter), med kravet att stoppa Djalalis avrättning. Frågan fick enormt stort genomslag i media. Avrättningen blev tillfälligt uppskjuten till följd av det stora internationella trycket.

Utvecklingen i USA går åt fel håll – stoppa det federala dödsstraffet nu!

I juli 2020 utförde USA den första federala avrättningen på 17 år. 29 Amnestygrupper anslöt sig till Amnesty Sveriges kampanj för att stoppa USA:s federala dödsstraff. Över 12 000 personer undertecknade kravet.

Kampanjtext på amnesty.se under 2020:

"Bilden du ser fick vi inte visa på tåget du sitter i just nu. Den ansågs vara för magstark. Det tycker vi är oroväckande. Vi behöver nämligen all hjälp vi kan få för att stoppa utvecklingen som sker i USA just nu. Det är på liv och död. Det du ser är den sista måltiden som den dödsdömde fången David Spence önskade innan han avrättades 1997. År 2000 framkom det att informationen som fällde honom var felaktig."

Studentgruppen i Umeå uppmärksammade det federala dödsstraffet den 10 oktober genom att laga David Spences sista måltid på campus samt sprida information om detta på sina sociala medier.

Amnesty International Argentina
firar att abort legaliserats i landet!
© Tomás Ramírez Labrousse
/ Amnesty International

MÅL 5: EN STÖRRE OCH STARKARE RÖRELSE

Amnesty Internationals mål är att engagera fler människor som ger av sin tid och eller pengar så att Amnesty kan nå största effekt för mänskliga rättigheter. Amnesty International arbetar också för att bli en rörelse präglad av jämlikhet.

Amnesty Sverige arbetar för att kanalisera kraften hos många människor så att vi blir en starkare röst i samhällsdebatten och kan bidra till positiva förändringar för mänskliga rättigheter.

Insamling, medlemmar och givare

Avvikelser i och med covid-19-pandemin

De förändrade förutsättningarna under 2020, på grund av covid-19-pandemin, ledde till en del förändringar av de planerade insamlingsaktiviteterna. Utåtriktade aktiviteter som till exempel byggde på att ”knacka dörr” för att möta och samtala med människor, eller som förutsatte att personer befann sig på kontor och åt lunch på restauranger på stan, prioriterades bort. Även insamlingsverksamheten via second hand-affärer avvek från planeringen för året. Vår medlemsvärkning på stan fick under delar av året ställas om till medlemsvärkning via telefon.

Medlemmar och givare

I slutet av 2020 hade Amnesty Sverige totalt 108 079 medlemmar och givare, en ökning med drygt 4 000 personer från året innan. Värkning av nya medlemmar och givare sker genom Amnesty Sveriges värkare på stan, via telefon och digitala kanaler. Insamling via webb och sms ökade under året, likaså stödet från Amnesty Sveriges befintliga medlemmar. Totalt valde 17 505 personer (7 774 personer 2019) att engagera sig i mänskliga rättigheter genom att bli ny medlem eller givare under 2020. Ungefär 80 procent betalar via autogiro. Under 2020 utformades också ett testamentesprogram för personer som vill stödja Amnestys arbete genom testamentsgåvor.

Sms-nätverket ”Amnesty Alert”

Antalet supportere i sms-nätverket Amnesty Alert bibehölls och var i slutet av året 28 307 personer. De som ingår i nätverket får sms-utskick om akuta namninsamlingar och insamlingsinsatser. Totalt under året samlades 553 750 kronor och 82 170 namnunderskrifter in via Amnesty Alert.

Postkodlotteriet

I februari 2020 fick Amnesty Sverige ta emot 15 miljoner kronor i icke öronmärkta medel från Postkodlotteriet till stöd för vårt människorättsarbete. Vi fick även ett extra basstöd i form av ett ’covid-19-tillägg’ på 1,5 miljoner kronor i oktober. 2017 beviljades sex miljoner kronor från Postkodlotteriet i öronmärkt stöd till specialprojektet *”Mobilisera mångfald: Rättigheter för hbtqi-personer i Latinamerika och Karibien”*. Projektet har inkluderat samt till stora delar drivits av målgruppen. Mobilisera Mångfald har bidragit till en hållbar förändring av de mänskliga rättigheterna, främjat likabehandling och minskat diskriminering av hbtqi-personer i Chile, Paraguay, Puerto Rico och Venezuela, med särskild inriktning på ungdomar och transpersoner. Specialprojektet pågick från februari 2018 till november 2020 och slutrapporteras i februari 2021.

Aktivism och engagemang

Aktivismen inom Amnesty Sverige ska bygga på inflytande, delaktighet och tillit. Vårt gemensamma arbete ska präglas av mod, närvaro och gemenskap.

I och med covid-19-pandemin fick vi under 2020 förändra våra arbetsätt. Flera ungdomsträffar, aktivistutbildningar och seminarier hölls

Amnesty Sverige deltar årligen i IPSOS Organisationsindex. Under 2020 såg vi att kännedomen om Amnesty hade ökat. Undersökningen visade också en tydlig ökning av de som är mycket positiva till Amnesty (ökning från 22 procent 2019 till 25 procent 2020) och en tydlig ökning av de som har mycket stort förtroende för Amnesty (ökning från 16 procent 2019 till 19,8 procent 2020).

digitalt, medan vissa planerade aktiviteter fick skjutas fram. Vi utvecklade och stärkte organisationens kapacitet och förmåga att planera och bedriva digitala kampanjer med bred mobilisering. Övergången till mer digitala arbetsmetoder bidrog till att aktivister inom olika delar av rörelsen kunde sammanföras.

Det startade sex nya arbetsgrupper och tolv nya ungdomsgrupper, samtidigt som tolv arbetsgrupper och arton ungdomsgrupper valde att lägga ner sin verksamhet.

Under året samlades över 454 000 namnunderskrifter in via webben, Amnesty Alert och av Amnestygrupper. Det skapades tre nya nätverk, ett med fokus på blyxtaktioner, ett nätverk för kvinnors rättigheter och ett nätverk för hbtqi-personers rättigheter. Det etablerades också nya ledaruppdrag som ska bidra till att öka det lokala engagemanget och inflytandet inom olika frågor, dels lokala kampanjstöd som ska leda det utåtriktade arbetet lokalt, dels ett människorättsråd för kvinnors rättigheter och ett människorättsråd för individfall. Deltagarna har i uppgift att utveckla det lokala arbetet med dessa frågor och att bidra till den nationella planeringen inom området. Under hösten 2020 arbetade också anställda och aktivister tillsammans med verksamhetsplaneringen för 2021.

Det tillsattes även ett ledaruppdrag med fokus på rekryteringen i några av våra lokala distrikt (Malmö, Uppsala, Lund och Stockholm). Syftet är att skapa en större bredd i rekryteringsarbetet, att nå fler målgrupper och att på så sätt engagera fler aktiva medlemmar.

"Skola för mänskliga rättigheter"

2019 lanserade Amnesty Sverige en ny elevportal där Amnesty i skolan erbjuder ett brett utbud av utbildningsmaterial och föreläsningar om mänskliga rättigheter. Under 2020 utvecklade vi bland annat ett material om hur stater har begränsat rättigheter i spåren av covid-19-pandemin. Elevportalen hade 25 675 unika besökare, vilket motsvarar 917 gymnasieklasser med 28 elever i varje, vilket var en positiv utveckling från året innan.

Under året ingick även 36 gymnasieskolor i ett fördjupat samarbete som vi kallar *"Skola för mänskliga rättigheter"*. Under hösten genomfördes en uppstartskonferens där 45 personer deltog fysiskt och 80 personer deltog digitalt. Konferensen är en viktig kunskapskälla för lärarna och fungerar även som en förenande kraft för samarbetsskolornas arbete med mänskliga rättigheter under läsåret. Genom att öka elevernas kunskap om sina egna och andras rättigheter skapas förutsättningar för ett djupare engagemang. På samarbetsskolorna finns sammanlagt 25 ungdomsgrupper med gymnasieungdomar som arbetar med Amnestys frågor på sin fritid.

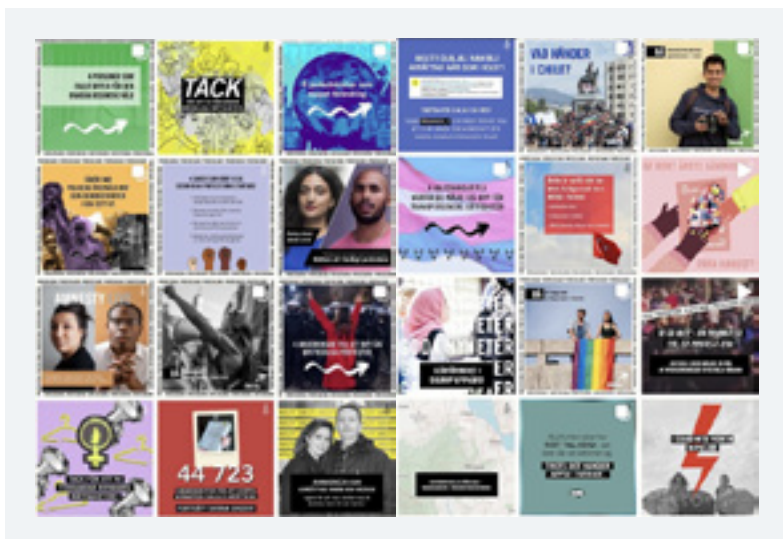
På 43 skolor höll vi en föreläsningdag om yttrandefrihet och kvinnors rättigheter, som vi kallar *"A-day"*. Hälften av föreläsningarna genomfördes digitalt och hälften på plats i skolorna. Sammanlagt deltog 4 652 elever. Föreläsningarna bidrog till att det startades elva nya ungdomsgrupper och att redan befintliga grupper på skolorna fick fler medlemmar.

Kommunikation och synlighet

Vår publika webb – amnesty.se samt sociala medier

På Amnesty Sveriges publika webbplats amnesty.se samlas innehåll om de rättighetsfrågor vi arbetar med, olika sätt att agera på, olika möjligheter att bidra med pengar på, kampanjer och information om hur organisationen är uppbyggd och fungerar. Under 2020 hade amnesty.se över en och en halv miljon unika sidvisningar, en ökning med 59 procent från 2019. Även antalet underskrifter på våra aktioner som publiceras på amnesty.se ökade mycket kraftigt under året.

I sociala medier hade vi ett extra fokus på Instagram som är en särskilt betydelsefull kanal i relation till att nå och engagera en yngre målgrupp. Vi arbetade mer strategiskt och utvecklade både vårt formspråk, mallar och vilken typ av inlägg vi går ut med. Antal följare på Instagram ökade med drygt 70 procent från strax över 15 000 följare i januari 2020 till lite mer än 25 500 följare i januari 2021. Vi prioriterade även arbetet med Twitter mer än tidigare. Utöver webb och sociala medier testade vi nya kanaler för att nå ut, vi gjorde ett samarbete med podcastföretaget Acast och hade samarbeten med mikroinfluencers, samtidigt som vi minskade mer traditionell printannonsering. Vi utvecklade också konceptet Amnesty Talks, en digital seminarieserie, samt koncept och utformning av kampanjen "Skriv för frihet".

Amnesty Sverige,
instagramflöde.

Press och media

Amnesty Sveriges mediegenomslag är fortsatt väldigt bra, även om vi ser en viss nedgång sedan 2019. Nedgången kan kopplas till att Amnesty International har lanserat färre rapporter. Under 2020 förstärktes den effekten av att covid-19-pandemin tog upp en så stor del av medietrymmet.

Totalt hade Amnesty Sverige 8 050 införanden i print, webb och eter, med bruttoräckvidden 995 miljoner exponeringstillfällen. Amnestys Sveriges talespersoner och generalsekreterare hördes och syntes återkommande i press, radio och tv. Ofta i samband med lanseringen

av Amnesty Internationals globala rapporter, men också som experter inom olika sakområden, eller för att kommentera situationen för mänskliga rättigheter i till exempel ett visst land.

Under året som gått nådde vi ut extra brett med bland annat våra rapporter om migrantarbetare i Qatar, om övervakningsutrustning som säljs till Kina och om hur tortyr fortfarande används av SARS i Nigeria. Vi fick också ett stort genomslag för Amnestys rapporter om covid-19-pandemins konsekvenser för mänskliga rättigheter; en rapport om diskriminering från polis i Europa under lockdowns, en rapport om smittspårningsappar och risken för kränkningar av mänskliga rättigheter och en rapport om hur covid-19-pandemin skördat dödsoffer bland vårdanställda runt om i världen.

Vi publicerade även ett antal debattartiklar, både själva och tillsammans med andra relevanta organisationer och aktörer. Även aktivisternas och medlemmarnas engagemang i Amnestys frågor och kampanjer syntes och hördes i lokal media.

Effekterna av Amnesty Sveriges mediearbete är flera. Vi ökar kunskapen om mänskliga rättigheter, vi ökar medvetenheten om kränkningar av mänskliga rättigheter runt om i världen, vi synliggör Amnesty och ökar därmed vår trovärdighet som relevant människorättsorganisation hos makthavare och allmänhet, vi skapar opinion i människorättsfrågor och vi får människor att engagera sig i tid och pengar. Ytterst är målet att påverka människorättsituationen positivt.

Amnesty Press

Amnesty Sveriges tidning, Amnesty Press, publicerade under 2020 fyra nummer. Tidningen var fortsatt uppskattad av läsarna. Den tryckta snittupplagan var 89 103 exemplar varav cirka 1 400 exemplar per nummer beställdes av skolor via företaget Utbudet.

Anna Roxvall och Johan Persson fick 2020 års journalistpris från Röda Korset för ett reportage om migranters och flyktingars vägar i Afrika mot Europa publicerat i Amnesty Press nummer 3/2019 då *"detta skickliga reportage ökar vår förståelse för de humanitära konsekvenserna och komplexiteten i det som av Europa kallas flyktingkris"*.

På tidningens hemsida publicerades också reportage, nyhetsnotiser, och intervjuer kring frågor om mänskliga rättigheter samt kulturmaterial. Covid-19-pandemin gjorde att en rad evenemang som skulle ha bevakats var inställda. Amnesty Press har också en egen Facebooksida med cirka 3 400 följare.

Lärdomar och erfarenheter

- Covid-19-pandemin skapade stora samhällsförändringar. När vi inte kunde agera på stan och samlas till möten och utbildningar fick vi, som så många andra, utveckla och anpassa arbetsmetoderna i våra digitala kanaler. Om pandemin pågår länge finns en risk att kunskapen om andra arbetsmetoder minskar hos organiserade aktivister. Vi behöver därför ett fortsatt lärande och utvecklingsarbete kring hur organisering kan ske digitalt.
- I linje med det digitala engagemanget genomfördes flera Amnesty Talks för aktivister och andra intresserade där de kunde möta rättighetsbärare och aktivister från andra länder. Här finns en utvecklingspotential, att genom samverkan bygga och stärka aktivism och allianser med bas i det globala nätverk/rörelse som Amnesty International är.
- Amnesty Sveriges budskap når många människor i och med ett stort genomslag i olika medier, men vi skulle kunna nå ännu fler. Genom att stötta aktivister på rätt sätt kan fler bidra till att genom insändare, intervjuer och artiklar i lokala medier öka kunskapen om människorättsförsvare och andra frågor som Amnesty driver. Det såg vi flera exempel på under 2020 och det är ett arbete vi kommer fortsätta att utveckla.
- Covid-19-pandemin medförde att kommunikationsarbetet fokuserades mer på aktuella händelser och mindre på frågor med koppling till pågående kampanjer. Under 2020, med pågående pandemi, var det ett nödvändigt val att göra. Det gav ett relativt stort genomslag i media, ökade antalet följare i sociala medier och antalet namnunderskrifter på Amnesty Sveriges aktioner. För att påverka opinionen och beslutsfattare och nå uppsatta mål krävs även en stark koppling till Amnesty Sveriges strategiska prioriteringar.
- Ett fördjupat samarbete med andra Amnestysektioner i arbetet kring rätten till säker och laglig abort och samtyckeslagstiftning ökade våra möjligheter att agera snabbt och relevant i pågående processer. Samarbetet gav oss också större möjligheter till återkoppling till de som var med och agerade, vilket gynnar ett fortsatt och fördjupat engagemang.
- I kampanjen *Också människa* infördes nya kampanjmetoder där sekretariatet utbildade i och koordinerade ett granskningsarbete som genomfördes av aktivister och därefter användes för lokalt påverkansarbete. Erfarenheterna rymmer både metodik, tankesätt och kapacitet värd att utveckla vidare. Det blev också tydligt, att vissa viktiga förändringar, till exempel gällande tiggerförbud, sker på lokal nivå. Det är där frågorna drivs och det är också där segrar kan vinnas.
- Den externa översynen av Amnestyfonden och Amnestys globala människorättsbistånd visar att biståndet minskar risken för människorättskränkningar för personer utsatta för risk och förbättrar mental och fysisk hälsa. Det ger solidaritet och förtroende vilket stärker individer i sitt arbete för mänskliga rättigheter. Den breda variationen av stödinsatser gör att stödet kan anpassas till olika kontexter och situationer. Översynen visar också på utmaningar gällande planering, uppföljning och utvärdering, vilka dels påverkar utvecklings- och förbättringsmöjligheterna, dels möjligheterna att kommunicera biståndets positiva effekter. Den färdiga rapporten med rekommendationer kommer 2021.
- Covid-19-pandemin har haft stora negativa effekter på redan utsatta grupper. Människorättsbiståndets roll inom Amnesty diskuteras, dels utifrån covid-19-strategin, dels utifrån den internationella rörelsens strategiska plan med start 2022 där ESK-rättigheter och utsatta grupper kommer att vara mer i fokus. I det arbetet kommer intersektionell analys att bli ett viktigt verktyg.
- Black Lives Matter-rörelsens krav på slut på rasistisk politik och våld visade, med all önskvärd tydlighet, att jämlikhet spelar en avgörande roll i våra liv. Som svensk sektion i världens största människorättsorganisation ställdes Amnesty Sverige inför en kris som handlade om att vi inte lever som vi lär och bör kunna bättre. Kritiken bidrog till ökad förståelse för varför jämlikhetsarbete är så viktigt och att det behövs två parallella processer. Vi behöver fortsätta det långsiktiga arbetet med att förflytta hela organisationen mot ökad jämlikhet samtidigt som vi under tiden behöver skydda normbrytande medarbetare så att alla känner samma trygghet på arbetsplatsen.

VAD ÄR EN ÅRSREDOVISNING

Årsredovisningen sammanfattar dels svenska sektionens (Amnesty) ekonomiska händelser under året och året innan, samt viktiga händelser för svenska sektionen och Amnesty International globalt under året och hur den svenska sektionen förvaltas.

Årsredovisningen består av sju olika delar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Förändring av eget kapital
- Kassaflöde
- Noter
- Revisionsberättelse

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE:

I förvaltningsberättelsen går det att läsa om Amnestys verksamhet. Det vill säga väsentliga händelser under året, den framtida utvecklingen, själva förvaltningen och övrig information. Med förvaltning menas hur sektionen styrs, det vill säga vem som bestämmer vad, samt vilka revisorer som granskar styrning och ekonomi.

I förvaltningberättelsen finns även olika nyckeltal presenterade, ofta med jämförelsesiffror för fem år. Exempel på nyckeltal är sammanfattningen av resultat och ställning (hur mycket pengar som finns i det egna kapitalet), Svensk Insamlingskontrolls nyckeltal samt antalet medlemmar och givare. När det i texten står tal inom parentes gäller dessa året innan.

RESULTATRÄKNING:

I resultaträkningen framgår det hur det gått ekonomisk för Amnesty under året jämfört med året innan. Resultaträkningen börjar med intäkterna, det vill säga hur mycket pengar medlemmar

och givare skänkt till Amnesty. Därefter kommer kostnaderna, som visar vad pengarna som samlats in har använts till. Längst ned i resultaträkningen står resultatet. Resultatet fås genom att minska intäkterna med kostnaderna. Är resultatet positivt, det vill säga om intäkterna är större än kostnaderna, används pengarna nästa år. Att resultatet blir positivt kan till exempel hända när Amnesty får ett stort arv. Är resultatet negativt har Amnesty använt pengar som samlats in från tidigare år.

För att resultaträkningen inte ska bli för lång presenteras olika poster i resultaträkningen uppdelade i noter. De poster i resultaträkningen som delas upp i noter har en siffra efter sig så att det går att hitta dem i noterna.

BALANSRÄKNING:

I balansräkningen framgår det vilka tillgångar och skulder Amnesty hade per den sista december jämfört med de tillgångar och skulder som fanns per den sista december året innan. Tillgångarna är uppdelade i anläggningstillgångar, omsättningstillgångar, kortfristiga placeringar samt kassa och bank.

Under rubriken anläggningstillgångar återfinns det kvarvarande värdet på den nya hemsidan (immateriella anläggningstillgångar) samt det kvarvarande värdet på inköpta möbler och it-utrustning (materiella anläggningstillgångar). Värdet på en immateriell anläggningstillgång ökar med utveckling av nya funktioner av sidor på hemsidan. Anläggningstillgångar minskas med avskrivningar som återfinns i resultaträkningen.

Under rubriken omsättningstillgångar återfinns kundfordringar, övriga fordringar och förutbetalda kostnader. Fordringar

är pengar som Amnesty skulle ha fått enligt avtal under året, men som per den sista december inte har betalats än. Förutbetalade kostnader är kostnader som Amnesty betalat under året men som gäller året efter. För att dessa inte ska påverka resultaträkningen för året läggs kostnaderna i balansräkningen.

Under rubriken kortfristiga placeringar finns värdet per den sista december på de pengar som sektionen har placerat i värdepapper enligt placeringspolicyn och värdet på de fonder och aktier som sektionen har ärvt under året men inte haft möjlighet att sälja under året.

Under rubriken kassa och bank finns saldot på Amnestys bankkonton per den sista december.

Skulderna är uppdelade i eget kapital och kortfristiga skulder. Under rubriken eget kapital återfinns balanserat resultat, summan av tidigare års resultat och årets resultat.

Eget kapital ökar om årets resultat är positivt och minskar om årets resultat är negativt.

De kortfristiga skulderna består av leverantörsskulder, övriga skulder, erhållna ej nyttjade bidrag samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Leverantörsskulder är summan av de kvarvarande fakturor för året som Amnesty ska betala men som har betalningsdag efter den 31 december. Övriga skulder är till exempel den del av december månads intäkter som ska betalas till Stiftelsen svenska Amnestyfonden, eftersom Amnesty och Amnestyfonden har gemensam insamling, och sociala avgifter och arbetsgivaravgifter för december månad som ska betalas till skatteverket under januari. Erhållna ej nyttjade bidrag är öronmärkta medel som inte har använts under året. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter är till exempel kostnader som har betalats under året men gäller året efter och därför inte ska

vara med i årets resultaträkning. För att balansräkningen inte ska bli för lång specificeras olika poster i balansräkningen i noterna. De poster i balansräkningen som specificeras i noterna har en siffra efter sig som återfinns i noterna.

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL:

Visar hur det egna kapitalet har förändrats per den sista december. Det som förändrar det egna kapitalet är årets resultat.

KASSAFLÖDESANALYS:

Kassaflödesanalysen är en beskrivning av in- och utbetalningar. Den beskriver till exempel om Amnestys pengar har använts till investeringar eller om de har använts till att betala andra kostnader.

NOTER:

För att resultat- respektive balansräkningen inte ska bli för lång och detaljerad förklaras och delas de olika beloppen i resultat- respektive balansräkningen upp i noterna. Varje not har en siffra och det är samma siffra som står i resultat- respektive balansräkningen vid det belopp som delats upp och förklarats. Den första och andra noten återfinns varken i resultat- eller balansräkningen utan de beskriver vilka redovisnings- och värderingsprinciper respektive vilka uppskattningar och bedömningar som har använts i resultat- och balansräkningen.

REVISIONSBERÄTTELSE:

Revisorerna utses av Amnestys medlemmar på årsmötet. Revisorernas uppgifter är att kontrollera att årsredovisningen (bokföringen) följer lagen och att granska styrelsens arbete under året.

I revisionsberättelsen skriver revisorerna om de rekommenderar styrelsen ansvarsfrihet.

ÅRSREDOVISNING

HÄRMED AVGER STYRELSEN OCH GENERALSEKRETERAREN FÖR AMNESTY INTERNATIONAL, SVENSKA SEKTIONEN (AMNESTY), MED ORGANISATIONSNUMMER 802004-0401 OCH MED HUVUDSÅTE I STOCKHOLM, ÅRSREDOVISNING FÖR VERKSAMHETSÅRET 2020.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Amnesty International, svenska sektionen (Amnesty) är en ideell förening. Förutom svenska sektionen består Amnesty Sverige av Stiftelsen svenska Amnestyfonden, samt distrikt och arbetsgrupper som var för sig är juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar.

Amnesty Internationals vision är en värld där varje människa åtnjuter alla de mänskliga rättigheter som ingår i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer för mänskliga rättigheter. I sin strävan att uppnå denna vision åtar sig Amnesty International att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av dessa rättigheter.

För att finansiera verksamheten är Amnesty beroende av medlemmar och givare. Amnesty International är en global rörelse med två miljoner medlemmar och givare, varav över 100 000 finns i Sverige. Under ett år agerar tio miljoner människor runt om i världen för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden. Amnestys internationella sekretariatet ligger huvudsakligen i London, men Amnesty International har också flera regionkontor som ingår i det internationella sekretariatet.

Varje år hålls ett internationellt årsmöte, Global Assembly Meeting, där varje sektion har en röst. Mötet brukar hållas i slutet av juli, början på augusti, men på grund av covid-19-pandemin flyttades det fram till november 2020 och genomfördes digitalt. Sektionerna har rätt att delta med tre delegater och vart tredje år rätt att även inkludera en ungdomsdelegat. Det internationella årsmötet 2020 var betydligt kortare än vanligt och behandlade främst formella frågor såsom ansvarsfrihet för styrelsen och val till förtroendeorgan. Beredning och beslut om motioner flyttades fram till 2021, vilket medförde att beslut om nya gemensamma prioriteringar och mål för hela den internationella rörelsen (den internationella verksamhetsstrategin), flyttades fram till 2021.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET – DEN SVENSKA SEKTIONENS VERKSAMHET 2020

2020 var ett år som kom att präglas av den pågående covid-19-pandemin. Det innebar stora förändringar för flera delar av verksamheten. Stora delar av personalen arbetade hemifrån från och med mars 2020. Aktivismen fick ställas om och föras över till digitala kanaler, vissa aktiviteter fick helt ställas in. De flesta av styrelsens möten och årsmötet hölls digitalt. De ekonomiska resurserna i form av verksamhetskostnader användes inte i den utsträckning som var planerat. Främst på grund av minskade kostnader för resor, mat och logi.

Covid-19-pandemin kom också att prägla Amnestys människorättsarbete, både internationellt och i Sverige.

Amnesty kunde konstatera att det i olika länder vidtogs åtgärder i smittans spår utan att risken för människorättskränkningar hanterats i enlighet med internationella principer. Amnesty betonade att mänskliga rättigheter är odelbara och ömsesidigt beroende av varandra och ska garanteras även i en kristid, samt att om mänskliga rättigheter måste begränsas av folkhälsoskäl så får det bara ske i enlighet med de begränsningar som är tillåtna enligt folkrätten.

Amnesty International publicerade flera rapporter om hur covid-19-pandemin och åtgärderna för att begränsa smittspridningen drabbade olika grupper i samhället. Amnesty bidrog i datainsamling och lyfte fram rapporterna i det externa påverkans- och mediearbetet. Amnesty lyfte också fram andra aspekter av hur covid-19-pandemin drabbade utsatta grupper, till exempel hemlösa personer i Sverige.

Ytterligare en världsomskakande händelse påverkade Amnesty. Black Lives Matter-rörelsens krav på slut på rasistisk politik och våld visade, med all önskvärd tydlighet, att jämlikhet spelar en avgörande roll i våra liv. Som en sektionen i världens största organisation för mänskliga rättigheter ställdes Amnesty inför en kris som bland annat handlade om ojämlikhet och bristande representation på arbetsplatsen. Kritiken bidrog till att öka förståelsen för varför det

pågående arbetet med att öka jämlikheten i organisationen är så viktigt.

Under 2020 hade sekretariatet ungefär 125 anställda. Det var något färre än under 2019 i och med att medlemsvärvningen (Face2face) lades ner i Göteborg och Malmö på grund av dålig lönsamhet.

Styrelsen beslutade att sekretariatet ska genomföra kostnadsbesparingar under 2021-2022. I slutet av året påbörjades arbete för att kunna genomföra en omorganisation av sekretariatet som träder i kraft 2021. Omorganisationen syftar till att minska kostnader och få en långsiktigt hållbar ekonomi, samt att underlätta för förändrade arbetssätt. I samband med omorganisationen förtydligas även ett långsiktigt mandat och ansvar för organisationens jämlikhetsarbete. I december 2020 tillsatte styrelsen Anna Johansson som tf generalsekreterare i och med att tidigare generalsekreterare Anna Lindenfors avslutade sitt anställningsavtal.

AMNESTYS VERKSAMHETPLAN

Amnestys verksamhetsplan för 2020 bygger på den internationella verksamhetsstrategin, som består av fem gemensamma mål för hela den internationella rörelsen.

MÅL 1: EN VÄRLD DÄR ALLA KÄNNER TILL OCH KAN UTKRÄVA SINA RÄTTIGHETER

Den globala kampanjen *"Brave"*, med fokus på människorättsförsvarare, avslutades under året och aktivisternas arbete för människorättsförsvarare styrdes om mot ett mer långsiktigt arbete med aktionsfall och ett nytt nätverk för blyxtaktioner. Sammanlagt 64 Amnestygrupper arbetade under året med något av de 34 individfall som ingick i Amnestys aktionsfall.

I påverkansarbetet ingick bland annat webbaktioner och information i sociala medier, intervjuer i media och möten med regeringen, departement, myndigheter och riksdagsledamöter. Över 69 000 namnunderskrifter samlades in genom olika aktioner.

Amnesty bidrog med information om människorättsförsvarare som underlag för riksdagsmotioner och Amnesty citerades i skriftliga frågor i riksdagen bland annat gällande människorättsförsvarare i länder som Turkiet, Marocko, Iran och Egypten. Vi fick stort mediegenomslag för bland annat *"Istanbul 10"* och journalisterna Khaled Drareni i Algeriet och Omar Radi i Marocko, vilket bidrog till ökad kännedom om människorättsförsvarare och deras utsatthet. Flera av de gripna personer som ingick i *"Istanbul 10"* frigavs, däribland den svenska it-konsulten Ali Gharavi.

Amnesty arrangerade flera möten i riksdagens människorättsgrupp med gäster från Amnesty-rörelsen. Sakkunniga deltog också i panelsamtal och

manifestationer arrangerade av andra organisationer såsom Kvinna till Kvinna och Naturskyddsföreningen.

På generell nivå ser Amnesty ingen förbättring för människorättsförsvarares möjlighet att verka internationellt, men på individnivå bidrog Amnestys arbete till flera segrar under året. Exempel på det finns i Effektrapporten.

MÅL 2: EN VÄRLD DÄR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER ÅTNJUTS AV ALLA, UTAN DISKRIMINERING

På den internationella kvinnodagen, den 8 mars, genomfördes omkring 60 aktiviteter av Amnestygrupper för att sprida budskapet i Amnestys rapport *"Time for Change: Justice for rape survivors in the Nordic Countries"* (2019) och kräva att våldtäktsöverlevare ska få tillgång till rättvisa, upprättelse och stöd.

Samarbetet med flera andra organisationer och andra Amnestysektioner stärktes under året och Amnesty samlade in över 61 000 namnunderskrifter i aktioner kopplade till kvinnors rättigheter och rätten till säker och laglig abort i Argentina, El Salvador, Polen och Slovakien. Den mångåriga kampen i Argentina ledde till att senaten, den 30 december, röstade igenom ett förslag om att legalisera abort. I Slovakien röstades ett lagförslag som skulle begränsa aborträtten ned. Under året startade Amnesty ett nytt människorättsråd och ett nytt nätverk för kvinnors rättigheter. Engagemanget för frågorna är stort, liksom genomslaget i media.

Under 2020 fortsatte Amnesty det arbete som inleddes med rapporten *"Sweden: A Cold Welcome. Human rights of Roma and other 'vulnerable EU citizens' at risk"* (2018). Inom ramen för kampanjen *"Också människa"* gick lokala Amnestygrupper samman med

andra lokala aktörer för att förhindra att kommuner införde tiggeriförbud. Andra Amnestygrupper granskade kommunernas hemlöshetsarbete och lyfte fram behovet av en nationell rättighetsbaserad hemlöshetsstrategi. Tillsammans med ett flertal fackförbund inom vården och andra organisationer såsom RFSU och Sveriges stadsmissioner bedrevs ett påverkansarbete om rätten till vård som inte kan anstå. Det resulterade i över 15 000 namnunderskrifter och många medieinslag. I Västra Götaland och Blekinge ledde Amnestygruppernas påverkansarbete till en konkret förändring där covid-19-relaterad vård och testning kom att omfatta alla inom regionen, även utsatta EU-medborgare.

Under 2020 samlades över 40 000 namnunderskrifter in till stöd för hbtqi-personer, vars fall Amnesty arbetade med under året. När de fysiska Pride-paraderna ställdes in på grund av covid-19-pandemin arrangerades istället en mängd aktiviteter för hbtqi-personers rättigheter - digitalt och på distans. Det startades också ett nytt nätverk för hbtqi-personers rättigheter.

Arbetet för samers rättigheter fortsatte också och det inleddes ett pilotprojekt om ordningsvaktens våldsanvändning och risk för etnisk profilering.

Inför FN:s granskning i *"Universal Periodic Review, UPR"* i januari 2020 av hur Sverige lever upp till sina människorättsåtaganden, tog Amnesty fram rapporten *"Sweden: Rights for all? The case of rape survivors and Vulnerable EU citizens"*. Sverige accepterade specifika rekommendationer kopplade till att säkerställa stöd till alla som överlevt sexuellt våld, samt att stärka insatser för att skydda de mänskliga rättigheterna för romer och andra utsatta EU-medborgare som befinner sig i landet. Under 2021 kommer vi att fortsätta utkräva ansvar och att påminna beslutsfattare om dessa åtaganden.

MÅL 3: EN VÄRLD DÄR MÄNNISKOR ÄR SKYDDADE UNDER KONFLIKTER OCH FÖRFÖLJELSE

Under 2020 larmade Amnesty i flera olika sammanhang om hur covid-19-pandemin försvårade situationen för människor på flykt, i bland annat flyktingläger, och genom att det blev svårare att korsa gränser. De negativa konsekvenserna av EU:s överenskommelse med Turkiet uppmärksammades, liksom bristen på sök- och räddningsinsatser i Medelhavet. Allvarlig kritik riktades mot EU för samarbetet med Libyen och den libyska kustbevakningen som bidrar till att flyktingar och migranter som lyckas fly Libyen och försöker ta sig vidare till Europa istället tvingas tillbaka.

Påverkansarbetet bestod främst av möten med beslutsfattare, yttranden och remissvar. Det anordnades även utbildningar och webinarier om flyktingar och migranters rättigheter.

År 2020 präglades också av massprotester, inte minst i USA, Nigeria, Iran och Belarus. I flera länder möttes fredliga demonstrationer av brutalt och dödligt övervåld från säkerhetsstyrkor och polis. Amnesty krävde ett slut på övervåld och att polisreformer genomförs. I Sverige skrev 45 245 personer under kravet på rättvisa för George Floyd som dödades i brutalt polisivåld i USA. Sammanlagt undertecknades Amnesty Internationals upprop om rättvisa för George Floyd av 1,3 miljoner personer.

Rätten att fredligt protestera var också temat för *Skriv för frihet*, Amnesty Internationals årliga globala kampanj till stöd för utsatta individer. Amnesty arbetade med totalt sex individfall från Algeriet, USA, Chile, Iran och Turkiet, med den gemensamma nämnaren att alla fall handlade om individer som fått sina rättigheter kränkta i samband med protester som ägt rum under 2019 och 2020.

Ett annat exempel kopplar till Amnesty Internationals utredningar från slutet av 2018 om så kallade "omskolningsläger" i Kinas självständiga region Xinjiang, där omkring en miljon personer frihetsberövats och riskerade att utsättas för hot, straff och tortyr. De flesta uigurer, men även kazaker och andra i huvudsak muslimska grupper som lever i regionen. Amnesty krävde bland annat att Kina stänger "omskolningslägren". I anslutning till att 7 602 namnunderskrifter överlämnades till Kinas ambassad i början av 2020 anordnades demonstrationer i Stockholm, Göteborg och Malmö.

MÅL 4: EN VÄRLD DÄR DE SOM KRÄNKER MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER STÄLLS TILL SVARS

I samarbete med CONCORD Sverige drev Amnesty under 2020 kampanjen *Visa handlingskraft*. Kampanjens budskap "att Sverige behöver en lag som kräver att svenska företag respekterar mänskliga rättigheter, både i Sverige och utomlands" riktades till svenska beslutsfattare.

Företags hållbarhetsredovisningar granskades och granskningarna användes som underlag i motioner och debatter, bland annat i Serkan Köses (S) motion i näringsutskottet och i en interpellationsdebatt mellan Lorena Varas (V) och Anna Hallberg (S).

Under året skrev 6 650 personer under Amnestys uppprop med krav på lagstiftning och flera Amnestygrupper med fokus på företagsansvar deltog i utbildningar och drev eget påverkansarbete gentemot olika företag. I slutet av året hade 37 svenska företag ställt sig bakom kraven i kampanjen.

MÅL 5: EN STÖRRE OCH STARKARE RÖRELSE

En viktig del av Amnestys arbete är de aktioner, eller namninsamlingar, som

Amnesty gör. I dessa utkrävs ansvar eller förändring från stater och företag. Vi kan också lyfta fram krav på lagförändring, exempelvis av strikta abortlagar.

Under 2020 ökade antalet insamlade namnunderskrifter. Från 237 362 underskrifter 2019 till fler än 454 000 underskrifter 2020. Detta berodde främst på förbättrad samordning och prioritering och ett internt utvecklingsarbete på sekretariatet kopplat till aktioner och hur vi sprider dem.

Den aktion som resulterade i flest namnunderskrifter var Amnestys krav på att stoppa den svensk-iranske läkaren och forskaren Ahmadrza Djalalis avrättning i Iran. I november och december samlades närmare 107 000 namnunderskrifter in och överlämnades till Irans ambassad i omgångar. Avrättningen genomfördes inte under 2020.

AMNESTY I SKOLAN

Amnesty i skolan erbjuder utbildningsmaterial och föreläsningar om mänskliga rättigheter. Flera gymnasieskolor ingår även i ett fördjupat samarbete med Amnesty. Syftet är att öka kunskapen om och engagemanget för mänskliga rättigheter bland unga i Sverige. I dagsläget har Amnesty 36 (35) samarbetsskolor runt om i Sverige. På flera av dessa skolor och andra skolor genomförde Amnesty 2020 föreställningen A-day, en interaktiv föreställning om mänskliga rättigheter. Hälften av föreställningarna genomfördes digitalt och den andra hälften genomfördes på plats i skolorna.

	2020	2019
Antal besökta skolor i samband med A-day	43	52
Antal åhörare på A-day (drygt)	4 650	8 700

DET AKTIVA AMNESTY

Mycket av Amnesty's arbete utförs av engagerade aktivister som bedriver påverkansarbete för mänskliga rättigheter på sin fritid. Många av dem är engagerade i arbetsgrupper, ungdoms- eller studentgrupper.

	2020	2019
Antal grupper	195	207
varav studentgrupper	10	11
varav ungdomsgrupper	67	73

Möjligheten att starta nya grupper påverkades av covid-19-pandemin, men trots utmaningarna startades en hel del nya grupper, främst på ungdomssidan i samband med A-day. Gruppstarterna genomfördes till stor del digitalt. Med digitala lösningar genomfördes också två nationella ungdomsträffar och flera utbildningar under 2020, men vissa aktiviteter, där ett digitalt upplägg inte skulle ge tänkt effekt, sköts fram, till exempel ledarskapsprogrammet och aktivismseminariet. Tiden användes

istället till att stärka de lokala strukturerna regionalt. Insatserna fokuserades främst på rekrytering och lokalt kampanjarbete, framför allt i de tre största distrikten Stockholm, Göteborg och Malmö, men också i Uppsala och Lund.

Det genomfördes också en kartläggning av hur man som aktivist kommer in i organisationen och kan utveckla sitt engagemang. I kartläggningen framgår vilka delar som behöver stärkas upp för att möjliggöra en bättre organisering. Kopplat till det har Amnesty utvecklat ett nytt CRM-system, ett verktyg som på sikt möjliggör en överblick över samtliga aktivismstrukturer och behov kopplade till stöd, utbildning och andra verktyg.

KOMMUNIKATION OCH SYNLIGHET

Under 2020 fortsatte arbetet med att omsätta Amnesty's kommunikationsstrategi till verksamhet. Arbetet inkluderade bland annat uppdaterade riktlinjer för olika kommunikationskanaler och nya riktlinjer för bildanvändning. Covid-19-pandemin medförde ett större fokus än planerat på aktuella omvärldshändelser och mindre kommunikationsarbete kopplat till kampanjerna, framförallt under våren och sommaren.

MEDIAGENOMSLAG

	2020	2019
Antal artiklar/inslag	8 050	10 600
med antal exponeringstillfällen	995 000	1 180 000
Facebookföljare	98 316	97 778
Instagramföljare	25 500	15 900
Unika sidvisningar/besökare amnesty.se	1 675 571	1 055 648
Amnesty press 4 utgåvor per år med en tryckt snittupplaga på ¹	89 103	92 062

1 Minskningen av Amnesty Press snittupplaga beror till största delen på minskat antal medlemmar.

Amnesty erhåller årligen statistik över antal artiklar och inslag i print, webb, radio och tv från ett mediabevakningsföretag. Statistiken visar också på bruttoräckvidden, det vill säga hur många som totalt har kunnat ta del av rapporteringen om Amnesty i svensk media.

Amnestys talespersoner och generalsekreterare hördes och syntes återkommande i press, radio och tv. Ofta i samband med lanseringen av Amnesty Internationals globala rapporter, men också som experter eller kommentatorer inom olika sakområden eller för att kommentera situationen för mänskliga rättigheter i ett visst land eller vid en akut människorättskris. Amnesty publicerade även ett antal debattartiklar, både på egen hand och tillsammans med andra organisationer och aktörer. Också aktivisters/medlemmars engagemang i Amnestys frågor och kampanjer syntes och hördes i lokal media.

Jämfört med 2019 har Amnestys genomslag i media minskat. Det hänger till stor del samman med ett minskat antal rapporter från det internationella sekretariatet, men förstärktes ytterligare av covid-19-pandemin som medförde att en stor del av medieutrymmet

upptogs av rapportering kopplad till pandemin. Trots att genomslaget i media inte var lika stort som 2019 var det dock fortsatt stort.

Amnesty släppte flera globala rapporter om hur covid-19-pandemin påverkade mänskliga rättigheter. Tre rapporter som alla fick bra genomslag i Sverige handlade om diskriminering från polis i Europa under "lockdowns", smittspårningsappar och risken för människorättskränkningar, samt hur covid-19-pandemin skördat dödsoffer bland vårdanställda runt om i världen. Den sistnämnda rapporten fick ett väldigt stort genomslag.

Antal följare på Instagram ökade med drygt 70 procent, från knappt 16 000 följare i januari 2020 till lite mer än 25 500 följare i januari 2021.

Amnesty deltar årligen i IPSOS Organisationsindex. Under 2020 såg vi att kännedomen om Amnesty hade ökat. Undersökningen visade också en tydlig ökning av de som är mycket positiva till Amnesty (ökning från 22 procent 2019 till 25 procent 2020) och en tydlig ökning av de som har mycket stort förtroende för Amnesty (ökning från 16 procent 2019 till 19,8 procent 2020).

HÖGNIVÅMÖTEN MED

	2020	2019
Ministrar, inklusive statsministern	13	13
Statssekreterare	3	6
Generaldirektör/myndighetschefer	3	7
Ambassadörer/ambassadörsrepresentanter	14	21

RAPPORTER, REMISSVAR, YTTRANDEN

Som en del av Amnestyys påverkansarbete skrev och medverkade Amnesty under 2020 i en rad rapporter, remissvar och yttranden, bland dem:

- Remissyttrande angående *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU2020:54)
- Remissyttrande angående komplementerande promemoria för *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU2020:54)
- Remissyttrande angående *Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om elchockvapen* (Diarienummer: A346.149/2020)
- Yttrande angående *Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer* (Ds. 2020:2)
- Yttrande angående utredningen *En ny terroristbrottslag* (SOU 2019:49)
- Yttrande angående betänkandet *Ett effektivare regelverk för utlänningsärenden med säkerhetsaspekter* (SOU 2020:16)
- Yttrande angående *Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer* (Ds. 2020:2)

RESULTAT OCH STÄLLNING

Intäkts- och kostnadsanalys (tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetsintäkter	139 404	142 760	122 500	148 237	114 912
Verksamhetskostnader	-142 266	-166 302	-134 296	-143 213	-112 300
Resultat från finansiella instrument	61	-96	1 614	6	11
Årets resultat	-2 801	-23 638	-10 182	5 030	2 623

Ekonomisk ställning (tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Eget kapital	49 387	52 188	75 826	86 008	80 978

Svensk Insamlingskontrolls nyckeltal	2020	2019	2018	2017	2016
Ändamålskostnader i förhållande till verksamhetsintäkter	80%	94%	86%	78%	76%
Insamlings- och administrationskostnader i förhållande till verksamhetsintäkter	22%	23%	23%	19%	22%
Summa	102%	117%	109%	97%	98%

Kostnaderna sätts i relation till intäkterna för att beräkna nyckeltalen ovan i enlighet med Svensk Insamlingskon-

trolls regelverk. När intäkterna är högre eller lägre än kostnaderna summerar nyckeltalen ej till 100 procent.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Reglering av vilka finansiella instrument Amnesty får placera förvaltade medel i regleras av placeringspolicyn. I dags-

läget är Amnestys tillgångar främst placerade som inlåning på konto i nordisk bank och i räntebärande fonder.

MEDLEMMAR OCH GIVARE

	2020	2019	2018	2017	2016
Antal medlemmar	88 578	93 510	96 058	98 635	98 645
Antal givare	19 501	10 327	3 657	5 455	4 338
Totalt antal medlemmar och givare	108 079	103 837	99 715	104 090	102 983

Antalet givare 2020 har ökat främst via F2F, digitala kampanjer och gåvor i samband med webbaktioner.

Antalet supportere i sms-nätverket Amnesty Alert bibehölls och var i slutet på året 28 307 personer. De som ingår i nätverket får sms-utskick om akuta namninsamlingar och insamlingsinsatser. Totalt under året samlades 553 750 kronor och 82 170 namnunderskrifter in via Amnesty Alert.

gruppens kompetens och perspektiv, dels av incidentrapporteringen på sekretariatet och hanteringen av den samma. Forskaren Ylva Habel anlätades och höll en föreläsning för personalen om antisvart-rasism. Forskaren Anna Adeniji genomförde en temperaturmätning av arbetsplatskulturen och höll i två föreläsningar om organisationskultur och normer, samt intersektionalitet. All personal deltog också gruppvis i tre workshops.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Jämlikhetsarbete

Under 2018 inleddes ett jämlikhetsarbete på Amnesty som syftar till att öka jämlikheten bland både anställda och medlemmar. Arbetet inleddes med ett gediget kartläggningsarbete. Under 2019 antog styrelsen en jämlikhetsstrategi och det utarbetades handlingsplaner för verksamhetens olika delar.

Under 2020 fortsatte implementeringen av framtagna handlingsplaner. Det genomfördes tre översyner, dels av rekryteringsarbetet, dels av lednings-

Whistleblower

Amnesty i Sverige har sedan 2013 en Whistleblower-funktion. För att trygga anonymiteten hanteras tjänsten av en extern tredje part, Whistleb, Whistleblowing Centre, <https://whistleb.com>. För mottagandet av rapporter ansvarar BDO Mälardalen. Kommunikationskanalen är krypterad och lösenordsskyddad.

Om ärendet bedöms kräva vidare utredning kontaktas HR-ansvarig på Amnesty. Om rapporten på något sätt inkluderar HR-ansvarig, kontaktas istället generalsekreteraren och/eller styrelseordföranden.

	2020	2019	2018	2017	2016
Antal rapporterade Whistleblower-incidenter	1	0	0	0	0

Miljöpolicy

I syfte att minimera miljöpåverkan använder Amnesty videokonferenser i så stor utsträckning som möjligt. Detta gäller såväl mellan kontoren i den svenska sektionen som inom den globala organisationen. Om resande ändå krävs väljs tåg framför flyg, buss eller bil. Riktlinjerna för möten och resor återfinns i sektionens miljöpolicy som uppdaterades 2018. Under 2020 minskade resandet i och med covid-19-pandemin och majoriteten av alla möten genomfördes digitalt. Utifrån detta kommer det ses över hur behovet av resor och fysiska möten ser ut framöver.

Den svenska sektionen genomför regelbundet medarbetarenkäter som riktar sig till den anställda personalen. Under 2020 genomfördes detta i form av en pulsmätare. Svarefrekvensen var 75 procent. Utifrån resultatet har medarbetarna tillsammans med chefer tagit fram handlingsplaner som följs upp under 2021.

Kollektivavtal

Amnesty är ansluten till arbetsgivarorganisationen KFO, Kooperationens förhandlingsorganisation. Svenska sektionens styrelse har arbetsgivaransvaret för de anställda. Arbetsgivaransvaret är delegerat till generalsekreteraren.

Amnesty följer kollektivavtalet 0210 och 0211 KFO för ideella organisationer, som upprättats mellan KFO och Unionen samt mellan KFO och Akademikerförbunden.

Förväntad framtida utveckling

Under 2020 fattade styrelsen beslut om budgetramar för 2021 i enlighet med riktlinjerna i reservpolicyen och med utgångspunkt att nå en långsiktigt hållbar ekonomi. Det innebär att kostnadsneddragningar kommer att göras under 2021 och 2022. I och

med detta kommer en omorganisation som innebär personalneddragningar att göras under 2021.

Beslut om gemensamma prioriteringar och mål för hela den internationella rörelsen, den internationella verksamhetsstrategin, skulle ha fattats på Global Assembly Meeting 2020. I och med förändrade förutsättningar på grund av covid-19-pandemin flyttades beslutet fram. Det medförde att Amnestys styrelse antog en ettårig verksamhetsplan för 2021 och kommer att anta en motsvarande verksamhetsplan för 2022, samt att "nästa strategiska period" för Amnesty inleds först 2023. De internationella prioriteringarna har sedan tidigare konsulterats med Amnestys medlemsrörelse. Under hösten 2021 kommer det att genomföras nya konsultationer med fokus på Amnesty Sveriges verksamhetsstrategi. En inledande workshop kommer att hållas på årsmötet 2021.

Amnesty fortsätter att följa allmänna riktlinjer för att minska smittspridning med anledning av covid-19-pandemin. Detta kommer att påverka verksamheten under 2021 på flera sätt. De anställda som har möjlighet arbetar hemifrån och verksamhetsmöten genomförs i huvudsak digitalt. F2F-verksamheten, som har i uppdrag att värva medlemmar på stan, anpassas. Inga resor inom Sverige eller internationellt planeras. Allmänna sammankomster, exempelvis demonstrationer, torgmöten eller liknande, begränsas och aktiviteter som genomförs av medlemmar och aktivister anpassas. I gengäld genomförs en rad digitala föreläsningar, workshops, utbildningar och träffar som ger en möjlighet för intresserade att delta och mötas.

Prioriterade områden för Amnesty under 2021 kommer att vara yttrande- och föreningsfrihet, strukturell ojämlik-

het och diskriminering, flyktingar och migranternas rättigheter, företagsansvar kopplat till mänskliga rättigheter, kommunikation, människors engagemang i tid och pengar och att verksamheten ska genomsyras av jämlikhet och medlemsinflytande.

AMNESTYS LÅNGSIKTIGA RIKTNING 2016–2027

Den svenska sektionens årsmöte 2016 antog en långsiktig inriktning för sektionens verksamhet fram till 2027. Den långsiktiga riktningen anger Amnesty gemensamma utgångspunkter och vägleder sektionen i hur verksamheten ska prioriteras och planeras.

Den fortsatta implementeringen av jämlikhetsstrategin och aktivismstrategin bidrar till att sektionens arbete utvecklas i enlighet med sektionens långsiktiga riktning. Det handlar till exempel om att bygga en jämlik organisation och att stärka medlemsinflytande. Det fortsatta arbetet vad gäller människorättskränkningar som sker i Sverige är också i enlighet med sektionens långsiktiga riktning.

ÖKAT ENGAGEMANG OCH TILLVÄXT

Amnestys verksamhet bygger nästan helt på den generositet medlemmar och givare visar Amnesty då hela rörelsen är restriktiv när det gäller stöd från stater och företag. För att behålla Amnestys oberoende ställning är insamling och medlemsvärvning en förutsättning för Amnestys fortsatta arbete.

I enlighet med Amnestys globala tillväxt- och fundraisingstrategier ska sektionerna satsa på färre, större, tydligare och längre fundraisingkampanjer med möjlighet till uppföljning, analys och justering medan kampanjen pågår. I syfte att öka intäkterna och antalet människor som på olika sätt stödjer Amnesty görs även satsningar på kommunikation

och nya insamlingsmetoder. Det större fundraisingevent som Amnesty planerade att genomföra 2021 har, i och med covid-19-pandemin, flyttats fram till 2022.

FÖRVALTNING

Sektionen leds av en styrelse som väljs av årsmötet. Styrelsen är ideellt arbetande men kan erhålla skattepliktig ersättning motsvarande förlorad arbetsinkomst för deltagande i möten och uppdrag. Årsmötet utser även en granskningskommitté, en beredningskommitté och en valberedning. Granskningskommittén har i uppdrag att granska svenska sektionens och svenska Amnestyfondens ekonomi och förvaltning. Beredningskommittén har i uppdrag att hjälpa medlemmar som vill ha stöd i att föra fram förslag till årsmötet, styrelsen eller sekretariatet. Valberedningens uppdrag består i att föreslå lämpliga kandidater till samtliga ovan nämnda förtroendeorgan inklusive till Amnestyfondens styrelse. Förtroendevalen förrättas under årsmötet. Sektionen granskas av externa revisorer. Under 2020 har BDO haft uppdraget.

Styrelsen understöds i utredningsarbetet av uppdragsgrupper där deltagarna kan vara anställda, medlemmar och styrelseledamöter. Styrelsen utser också Amnestys Internationella Kommitté som har i uppdrag att bistå styrelsen genom att bereda frågor med internationell koppling.

Till styrelsen är ett sekretariat knutet. Sekretariatet arbetar med kampanjer, ger stöd till grupper och medlemmar, genomför utbildningar, sprider information om mänskliga rättigheter, samt bedriver flyktingrådgivning. I sekretariatets uppgifter ingår också administration och insamling. På sekretariatet arbetar även frivilliga och praktikanter, vilka gör en värdefull insats för sektionens kampanjer, flyktingarbete, administration, distribution och insamling.

ANTAL STYRELSEMÖTEN

	2020	2019
	11	10

STYRELSELEDAMÖTERNAS DELTAGANDE PÅ STYRELSEMÖTEN²

Namn	2020
Amanda Jackson ³	6/6
Anna Fairbrass	10/11
Anna Tibblin ⁴	5/5
Clara Gustafsson	11/11
Lars Gäfvert ⁵	6/6
Linn Malmberg ⁶	6/6
Malgorzata Gosia Håkansson	11/11
Mehjar Azzouz	11/11
Michael Falk ⁷	4/5
Mårten Rosander ⁸	8/8
Nina Virkkala ⁹	6/6
Parul Sharma ¹⁰	5/5
Tuija Geelhard ¹¹	4/5
Ulrika Westerlund	11/11

² På styrelsemötena deltar även två personalrepresentanter, Madelaine Seidlitz och Beatrice Schönning, som är utsedda av personalen.

³ Avgick vid årsmötet i oktober 2020.

⁴ Tillträdde vid årsmötet i oktober 2020.

⁵ Avgick vid årsmötet i oktober 2020.

⁶ Avgick vid årsmötet i oktober 2020.

⁷ Tillträdde vid årsmötet i oktober 2020.

⁸ Avgick efter styrelsens oktobermöte 2020.

⁹ Avgick vid årsmötet i oktober 2020.

¹⁰ Tillträdde vid årsmötet i oktober 2020.

¹¹ Tillträdde vid årsmötet i oktober 2020.

ÖVRIG INFORMATION

Amnesty International, svenska sektionen är godkänd 90-kontoinnehavare (pg 90 00 72-0, pg 90 04 00-3 samt bg 900-0720) och står under kontroll av Svensk Insamlingskontroll. Amnesty är också medlem i branschorganisationen Giva Sverige och tillämpar därmed Giva Sveriges etiska riktlinjer

för insamling. Från och med verksamhetsåret 2014 upprättas dessutom Giva Sveriges kvalitetskod och Giva Sveriges effektrapport (nya riktlinjer för effektrapporten från och med 2020).

Mer information om Amnestys verksamhet finns att få på amnesty.se.

RESULTATRÄKNING (TKR)

	Not	2020	2019
Verksamhetsintäkter	1, 2, 3		
Medlemsavgifter		21 479	22 354
Gåvor		116 568	119 913
Nettoomsättning		107	92
Övriga intäkter		1 250	401
Summa verksamhetsintäkter		139 404	142 760
Verksamhetskostnader	1, 4, 5, 8		
Ändamålskostnader		-111 504	-133 786
Insamlingskostnader		-21 423	-22 632
Administrationskostnader		-9 339	-9 884
Summa verksamhetskostnader		-142 266	-166 302
Verksamhetsresultat		-2 862	-2 354
Resultat från finansiella investeringar	6, 7		
Räntintäkter och liknande resultatposter		61	105
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-201
Summa resultat från finansiella investeringar		61	-96
Resultat efter finansiella poster		-2 801	-23 638
Årets resultat		-2 801	-23 638

BALANSRÄKNING (TKR)

TILLGÅNGAR	Not	2020	2019
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för programvara	9	1 550	2 857
		1 550	2 857
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	10	514	776
		514	776
Summa anläggningstillgångar		2 064	3 633
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		567	240
Övriga fordringar	11	3 668	9 066
Förutbetalda kostnader	12	7 238	7 568
		11 473	16 874
Kortfristiga placeringar	13	16 129	10 482
Kassa och bank		38 944	42 681
Summa omsättningstillgångar		66 546	70 037
Summa tillgångar		68 610	73 670

BALANSRÄKNING (TKR)

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	2020	2019
Eget kapital			
Balanserat resultat		52 188	75 826
Årets resultat		-2 801	-23 638
		49 387	52 188
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 852	4 058
Övriga skulder	14	1 895	2 062
Erhållna ej nyttjade bidrag	15	0	3 207
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	15 476	12 155
		19 223	21 482
Summa eget kapital och skulder		68 610	73 670

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL (TKR)

	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2020-01-01	52 188	52 188
Årets resultat	-2 801	-2 801
Utgående balans 2020-12-31	49 387	49 387

KASSAFLÖDESANALYS (TKR)

	2020-01-01 2020-12-31	2019-01-01 2019-12-31
Den löpande verksamheten	Not	
Verksamhetsresultat	-2 862	-23 542
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar och nedskrivningar av anläggningsstillgångar	1 554	3 375
Erhållen ränta	61	82
Realisationsresultat vid försäljningar	17	23
Nedskrivningar av finansiella instrument	0	-201
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av verksamhetskapital	-1 230	-20 263
Kassaflöde från förändring av verksamhetskapital		
Minskning(+)/ökning(-) av kundfordringar	-327	-187
Minskning(+)/ökning(-) av fordringar	5 728	2 977
Minskning(-)/ökning(+) av leverantörsskulder	-2 206	310
Minskning(-)/ökning(+) av kortfristiga skulder	-55	-5 401
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 140	-2 301
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Förvärv av anläggningstillgångar	0	-461
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	-461
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Ökning(-)/minskning(+) av kortfristiga placeringar	-5 647	-4 745
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-5 647	-4 745
Årets kassaflöde	-3 737	-27 770
Likvida medel vid årets början	42 681	70 451
Kvar att fördela	0	0
Likvida medel vid årets slut	18	42 681

NOTER (TKR)

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Svenska sektionen av Amnesty Internationals (Amnesty) redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges styrande Riktlinjer för årsredovisning.

Principerna är oförändrade jämfört med tidigare år.

Värderingsprinciper

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Endast de inflöden av ekonomiska fördelar som Amnesty erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Nedan beskrivs för respektive intäktspost när intäktsredovisning sker.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar från medlemskap i Amnesty. Ingen periodisering sker då huvuddelen 93,7 (95,7) procent av medlemsavgifterna betalas via månadsvisa autogirodragningar.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken Amnesty tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållit bidrag.

Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Amnesty uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Amnesty

har skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som Amnesty avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Gåvor värderas i huvudsak till verkligt värde.

I de fall Amnesty lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Medlemstidningen, Amnesty Press, ingår i medlemsavgiften eller faktureras under året, därför periodiseras inte prenumrationsintäkterna.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till Amnestys uppdrag enligt stadgarna. Ändamålskostnaderna består av direkta ändamålskostnader och fördelade samkostnader. Kostna-

der för administration och insamling som uppstår som en direkt följd av en aktivitet inom ändamålet räknas till ändamålskostnader. Den enskilt största direkta ändamålskostnaden är bidraget till den internationella rörelsen, 42 (50) mkr. Att bidraget till den internationella rörelsen blev åtta mkr lägre 2020 jämfört med 2019, beror till största delen på att Amnesty stöttade det internationella sekretariatet med två frivilliga bidrag om fem mkr vardera under 2019 för att förbättra det internationella sekretariatets likviditet. Detta har inte behövts under 2020. Det internationella sekretariatet utför merparten av Amnesty Internationals utredningsarbete, de utarbetar planer för det internationella människorättsarbetet, de bedriver internationellt påverkansarbete mot exempelvis FN samt utvecklar människorättspolicys.

Till de direkta ändamålskostnaderna räknas även kostnader för kampanj- arbete och opinionsbildning, Amnesty Press, stöd till aktivism och flyktning- rådgivning samt lönekostnader för de anställda som aktivt arbetar med Amnestys mål.

Insamlingskostnader

Med insamlingskostnader menas direkta kostnader för insamlingsarbete som riktar sig till alla givare, det vill säga där intäkterna är i form av gåvor, testamenten och donationer. Detta omfattar både arbetet med befintliga givare och arbetet med att söka nya givare.

Insamlingskostnaderna inkluderar såväl direkta kostnader som löne- kostnader för personal som arbetar med insamling, samt även fördelade samkostnader.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva Amnesty. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för

ändamålet och givaren, genom att säkerställa en god kvalitet på Amnestys interna kontroll samt extern och intern rapportering. Om en kostnad varken avser ändamål eller insamling hänförs den till administrationskostnader.

I administrationskostnader ingår även fördelade samkostnader. Till administrationskostnader räknas även delar av kostnader för medlemsvärning och medlemsregister.

Leasing

Samtliga av Amnestys operationella och finansiella leasingavtal, inklusive den första förhöjda hyran kostnadsförs löpande över leasingperioden.

Ersättning till anställda

Löpande ersättning till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en pensionskostnad det år pensionen tjänas in.

BALANSRÄKNINGEN

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivningar.

Aktivering av en anläggningstillgång sker vid anskaffning till högre belopp än 50 procent av gällande prisbasbelopp.

Bidrag som hänför sig till en anskaffning av en anläggningstillgång har minskat anskaffningsvärdet.

Avskrivning av anläggningstillgångar sker linjärt över tillgångens nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

- SRM (CRM)-system 5 år
- Webbplats (nya amnesty.se) 5 år
- Kontorsinventarier 5 år
- Datorer och programvaror 4 år

Amnestys SRM-system, Supporter Relationship Management, är en egenupparbetad immateriell anläggningstillgång, där utvecklingskostnader har aktiverats varefter de uppstår. Beslut fattades under 2020 att avveckla systemet och därmed utrangera den immateriella tillgången.

Även webbplatsen, nya amnesty.se, är en egenupparbetad immateriell anläggningstillgång, där utvecklingskostnaderna aktiveras var efter de uppstår. Webbplatsen utvecklas agilt, det är då en del produktionssatts påbörjas avskrivningen och den sker löpande under fem år.

Finansiella tillgångar och skulder

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter.

Efter det första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta värdet av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Fordringar

Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Fordran på medlemsavgifter tas inte upp som en fordran om det inte finns en legal fordran på medlemmen.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs förutsatt att kursskillnaden är markant.

Skuld för erhållna ej nyttjade bidrag

I de fall Amnesty erhållit bidrag men ännu ej uppfyllt villkoren redovisas det erhållna bidraget som en skuld.

Eventualförpliktelser

Amnesty lämnar upplysning om en eventualförpliktelse när Amnesty har en möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom Amnestys kontroll, inträffar eller uteblir eller om Amnesty har befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Kassaflödesanalysen

Upprättas enligt indirekt metod och utgår från verksamhetsresultatet inom den löpande verksamheten. Verksamhetsresultatet justeras med icke-kassaflödespåverkande poster och periodens förändringar av kundfordringar, leverantörsskulder samt förändringar i andra verksamhetsfordringar och verksamhetsskulder. Kassaflödesanalysen justeras även för kassaflödeseffekter från investerings- och finansieringsverksamheten.

I likvida medel ingår kassa och bankmedel.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 2 Insamlade medel

Amnesty och Stiftelsen svenska Amnestyfonden bedriver sedan 2004 gemensam insamling. All insamling sköts av Amnesty och inriktas på Amnestys insamlingskon- ton. Stiftelsen svenska Amnestyfonden bidrar med att betala en del av insamlings- kostnaderna.

	2020	2019
Medlemsavgifter	21 479	22 354
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
Insamlade medel	Not	
Allmänheten inklusive Svenska Postkodföreningen	110 764	105 459
Fonder	5 520	5 772
Företag	284	351
Stiftelsen svenska Amnestyfondens andel	3	
Summa gåvor	116 569	111 582
<i>Bidrag som redovisas som intäkter</i>		
Insamlade med (privatsättsliga bidrag)		
Svenska Postkodföreningen, Alt click	0	-
Svenska Postkodföreningen, Nätverket mot tortyr	0	11
Svenska Postkodföreningen, Defend the defenders	0	6 121
Svenska Postkodföreningen, Mobilisera mångfald	0	2 069
Björkstén-Sparrings stiftelse	0	80
Stiftelsen Olle Engkvist Byggmästare	0	50
Summa bidrag	0	8 331
Summa insamlade medel	138 048	142 267
Nettoomsättning		
Försäljning	81	48
Amnesty Press och övriga publikationer	25	44
Övriga intäkter	1 250	401
Summa försäljning	1 356	493
SUMMA VERKSAMHETSINTÄKTER	139 404	142 760

Not 3 Stiftelsen Amnestyfondens andel

Från och med den 1 januari trädde ett nytt avtal gällande samarbete mellan sektionen och Amnestyfonden i kraft. Sektionen och Amnestyfonden utgör tillsammans Amnesty Sverige som gemensamt verkar för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden. Som en följd av det nya avtalet redovisas Amnestyfondens andel av de gemensamma insamlade intäkterna från och med 2019 som en kostnad istället för en minskning av intäkterna, som det har gjorts tidigare år.

Not 4 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterat till normal arbetstid. Enligt BFNAR 2006:11 p.11 tas inte anställda med som uppburit högst ett halvt prisbasbelopp i ersättning.

	2020	2019
Medelantal anställda har varit	88	97
varav män	(23)	(30)
varav annat alternativ	(1)	(1)
Könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2020	2019
Styrelseledamöter ¹²	9	10
varav män	(2)	(3)
varav annat alternativ	(-)	(-)
Generalsekreterare och andra ledande befattningshavare	4	4
varav män	(-)	(-)
varav annat alternativ	(-)	(-)
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2020	2019
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och generalsekreterare	957	871 ¹³
Övriga anställda	34 762	39 682
Totala löner och ersättningar	35 719	40 553
Sociala kostnader	14 602	15 411
(varav pensionskostnader)	(-2 627)	(-2 669)
Summa	50 321	55 964

¹² Mårten Rosander, vald kassör, avgick efter styrelsens oktobermöte.

¹³ Varav 3 tkr utbetalt till styrelsemedlemmar i förlorad arbetsinkomst

Av pensionskostnaderna avser 47 (46) tkr Amnestys generalsekreterare. Generalsekreteraren har inget pensionsavtal som avviker från avtal för övrig personal.

Amnestys styrelsemedlemmar arbetar ideellt och har rätt att erhålla ersättning för förlorad arbetsinkomst i samband med möten och uppdrag.

Ideellt arbete

Amnestys arbete möjliggörs av omkring 1 500 ideellt arbetande personer i 195 (207) arbetsgrupper, varav 67 (73) ungdomsgrupper och 10 (11) studentgrupper, spridda över hela landet. Dessutom finns cirka 2 (4) ideellt arbetande personer, motsvarande 0,75 (1,5) heltidstjänster knutna till sekretariatet. Dessa frivilliga arbetar med administration, it, kampanjer och insamlingsverksamhet. Det ekonomiska värdet av det ideella arbetet framgår inte i resultaträkningen.

På sekretariatet har även 16 (16) praktikanter praktiserat under vårterminen och 17 (17) under höstterminen. Det ekonomiska värdet av praktikanternas insatser framgår inte i resultaträkningen.

Avtal om avgångsvederlag

Under december 2020 kom Styrelsen och Generalsekreteraren överens om en uppgörelse att avsluta vederbörandes anställning med 6 månaders arbetsbefriad tjänst. Kostnaden har reserverats i 2020 års bokslut med sammanlagt 610 Tkr.

För den nuvarande tillförordnade Generalsekreteraren finns inget avtal om eventuellt avgångsvederlag.

Lån till ledande befattningshavare och transaktioner med närstående

Amnesty har ej lämnat något lån till styrelseledamot, generalsekreterare eller motsvarande, ej heller ställt pant till förmån för dessa.

Not 5 Leasing

Amnesty leasar framför allt kontorslokaler samt kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 5 758 (4 499) tkr. Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2020	2019
Inom 1 år	124	28
<1-5 år	18 669	19 578
Senare än 5 år	-	-
Summa	18 793	19 606

Avtalen om lokalhyra utgår 2024-09-30 för Stockholm, 2022-04-30 för Göteborg samt 2023-12-01 för Malmö.

Not 6 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2020	2019
Realisationsresultat vid försäljning	0	23
Ränteintäkter	61	82
Summa	61	105

Not 7 Övriga räntekostnader och liknande resultatposter

	2020	2019
Nedskrivningar	0	-201
Summa	0	-201

Not 8 Exceptionella intäkter och kostnader

	2020	2019
Frivilligt bidrag till det internationella sekretariatet	0	10 000
Summa	0	10 000

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN**Not 9 Immateriella anläggningstillgångar**

Balanserade utgifter för programvara (SRM)	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	1 907	4 093
Årets aktiverade utgifter	0	147
Årets nedskrivning	0	-2 333
Utrangering	- 1 907	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	1 907
Ingående avskrivningar	-1 907	-1 526
Årets avskrivningar	0	-381
Utrangering	-1 907	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	-1 907
Utgående redovisat värde	0	0
Balanserade utgifter för programvara (amnesty.se)	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	3 243	3 243
Årets aktiverade utgifter	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 243	3 243
Ingående avskrivningar	-386	-193
Årets avskrivningar*	-1 307	-193
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 693	-386
Utgående redovisat värde	1 550	2 857
Totalt utgående redovisat värde immateriella anläggningstillgångar	1 550	2 857

(*) Årets faktiska avskrivningar är 649 Tkr, men pga rättade avskrivningar för 2018 och 2019 med totalt cirka 330 Tkr per år, är det justerade beloppet nu 1 307 Tkr.

Not 10 Materiella anläggningstillgångar

Inventarier	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	5 170	5 270
Inköp	0	314
Utrangering	-33	-414
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 137	5 170
Ingående avskrivningar	-4 393	-4 341
Årets avskrivningar	-246	-466
Utrangeringar	17	414
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 622	-4 393
Utgående redovisat värde materiella anläggningstillgångar	514	776

Not 11 Övriga fordringar

	2020	2019
Fordran Amnesty International	0	7 194
Övriga fordringar	3 668	1 872
Summa	3 668	9 066

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2020	2019
Förutbetald hyra	1 520	1 145
Förutbetalda kostnader	148	602
Utdelning Humanfonden (Robur)	5 519	5 747
Övriga poster	51	74
Summa	7 238	7 568

Not 13 Kortfristiga placeringar

Räntebärande placeringar	Redovisat värde	Marknadsvärde
Räntefond Kort A (Robur)	11 183	11 212
CF Företagsobligationsfond (Robur)	4 941	5 202
Övriga		
Humanfond (Robur)	0	0
Övriga	5	13
Summa	16 129	16 427

Not 14 Övriga Skulder

	2020	2019
Personalens källskatt	768	832
Stiftelsen svenska Amnestyfonden	1 127	1 217
Övriga skulder	0	13
Summa	1 895	2 062

Not 15 Erhållna ej nyttjade bidrag

	2020	2019
Svenska Postkodföreningen	0	3 207
Björkstén-Sparrings stiftelse	-	-
Summa	0	3 207

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2020	2019
Upplupen semester- och övrig lön	5 092	6 380
Upplupna sociala avgifter	2 529	3 044
Skuld Amnesty International	4 125	0
Övriga poster	3 730	2 731
Summa	15 476	12 155

Not 17 Eventualförpliktelser

	2020	2019
Ansvarighet till Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti, ömsesidigt	474	444
Summa	474	444

NOTER TILL KASSAFLÖDESANALYSEN**Not 18 Likvida medel**

Följande delkomponenter ingår i likvida medel	2020	2019
Kassa	22	14
Banktillgodohavanden	38 922	42 667
Summa	38 944	42 681

STOCKHOLM 2020-03-16

Parul Sharma
Ordförande

Anna Fairbrass
Vice ordförande

Anna Tibblin
Ledamot

Clara Gustafsson
Ledamot

Malgorzata Gosia Håkansson
Ledamot

Michael Falk
Ledamot

Ulrika Westerlund
Ledamot

Anna Johansson
Tillförordnad generalsekreterare

Min revisionsberättelse har avgivits 2021-03-17

Anna Törnblom
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsmötet i Amnesty International Svenska Sektionen
Org.nr. 802004-0401

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Amnesty International Svenska Sektionen för år 2020. Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och

anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Amnesty International Svenska Sektionen för år 2020.

Jag tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 17 mars 2021

Anna Törnblom

Auktoriserad revisor

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2020 FÖR STIFTELSEN

SVENSKA AMNESTYFONDEN

FÖRORD

Tomas Hultman

2020 BLEV ETT ÅR SOM ställde hela samhällen inför nya utmaningar till följd av den globala pandemin. För försvarare av mänskliga rättigheter runt om i världen har konsekvenserna av pandemin försvårat arbetet för att utkräva rättigheter i samhället. Vi kunde snart se konsekvenserna av pandemin i vårt stöd till människorättsförsvarare, med inskränkningar i möjligheten att utkräva sina rättigheter till följd av rörelserestriktioner, men också fall med ökade risker genom en aktiv diskriminering. Som större delen av samhället ställde vi om och anpassade vår verksamhet till följderna av den rådande covid-19-pandemin, där vårt bistånds flexibilitet möjliggjorde att vårt stöd nådde 1 225 personer. Sett tillbaka på året som gått gick en fjärdedel av biståndets stöd till fall som helt eller delvis inkommit som konsekvenser av pandemin.

”Biståndet är en katalysator för mänskliga rättigheter”, detta säger en av Amnesty Internationals utredare i en översyn som genomfördes under 2020. Vi initierade tillsammans med schweiziska fonden och internationella sekretariatet en översyn av biståndet, för att identifiera utvecklingsområden men också bekräfta våra styrkor. Ett viktigt arbete för att fortsätta utveckla verksamheten för att nå ut bättre till organisationer och individer som behöver vårt stöd. Biståndet har under 2020 fortsatt vara ett effektivt kompletterande verktyg till Amnestyrörelsen i stort. Amnesty har alltid arbetat med individfall eller med utsatta grupper för att visa på ett större problem och nå en långsiktig förändring. Biståndet ger konkret direkt stöd som underlättar fortsatt arbete när dessa personer utsätts för risk. Det ger också Amnesty ökad trovärdighet, ”att inte lämna folk i sticket” efter att man samlat in värdefull information och det stärker samarbete med gräsrotterna. Genom att exempelvis erbjuda skydd, rättshjälp till enskilda människorättsförsvarare, 444 personer under 2020, bidrar vi till att stärka människorättsfrågor globalt.

Med vår unika verksamhet sätts människorättsförsvararens och dennes anhörigas behov i centrum. Vi ser bland annat hur viktigt vårt stöd är för att kunna lindra skadlig stress och exempelvis bearbeta trauman. Vi måste finnas där för de individer och organisationer som kämpar för sin egna och andras mänskliga rättigheter, vi måste kunna ge dem det andrum som de behöver och som ger dem kraften att fortsätta deras arbete.

Översynen visar att det vi gör är bra och att vi behöver göra mer. Den visar också på utmaningar som vi ser fram emot att ta tag i för att nå fler bättre.

Tomas Hultman
Ordförande, Stiftelsen Svenska Amnestyfonden

MÄNNISKORÄTTSBISTÅND

Amnestys bistånd – Human Rights Relief – är en integrerad del av Amnestys arbete mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna och är en av Amnesty Internationals många metoder för att stärka människorättsarbetet globalt och för att uppnå de globala strategiska målen.

Amnesty Sveriges människorättsbistånd hanteras av Amnestyfonden, en stiftelse som grundades 1966. Dåtidens stjärnkomiker och Amnesty-medlemmar, Hasse och Tage, lade grunden för insamlingen till fonden med intäkterna från revyn "Åh vilken härlig fred!". Stiftelsen har en styrelse och två heltidsanställda medarbetare och en praktikant varje termin. Amnestyfondens styrelse är fristående från sektionsstyrelsen men väljs även den av det nationella årsmötet.

Människorättsbiståndet är ett viktigt komplement till Amnestys arbete med utredningar, påverkansarbete och aktivism. Syftet är att ge stöd för att ge skydd och stärka personer och organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter. Stödet kan bestå av kostnader relaterade till flykt till säker plats, rättshjälp, medicinsk rehabilitering, fysiskt skydd och säkerhet, psykosocialt stöd, självhjälsprojekt samt akuta levnadskostnader, oftast i en kombination utifrån behov.

Under 2020 genomfördes en översyn av Amnestys globala människorättsbistånd.¹ Den bekräftar att biståndet är ett användbart och kompletterande verktyg i Amnestys arbete för mänskliga rättigheter. Amnestys fokus på en utsatt individ eller grupp handlar om att skapa en större förändring. Genom stöd till dessa individer och grupper bidrar biståndet till att underlätta fortsatt arbete för människorättsfrågor. Det bidrar också till att stärka Amnestys trovärdighet genom att på ett konkret sätt kunna agera direkt.

Human Rights Relief Team

Amnestyfondens personal ingår i Amnestys globala samordning för människorättsbistånd, Human Rights Relief Team. Samtliga frågor som rör det globala människorättsbiståndet behandlas inom teamet. År 2020

"En viktig komponent i Amnestys uppdrag: kampanjer är stora och abstrakta medan biståndet är mindre men konkret. Det är ett bra komplement."

Kampanjare på ett av Amnestys regionkontor intervjuad i översyn av människorättsbistånd, 2020

¹ Slutlig rapport med rekommendationer kommer i början av 2021.

Human Rights Relief Team i Stockholm, januari 2020. Från vänster: Guadalupe Marengo, Rebecka Mosquera Jalvemyr, Sandra Sanya, Gunilla Odin och Rebecca Allenspach.

bestod teamet av kollegor från Amnestys internationella sekretariat i Storbritannien, regionkontoret i Kenya, Amnesty Schweiz och Amnesty Sverige. Förfrågningar om stöd kommer från Amnestys medarbetare ute på de regionala kontoren. Svenska och schweiziska sektionerna är de största bidragsgivarna till rörelsens bistånd och har delat upp arbetet geografiskt mellan regioner och länder. Amnestyfondens bistånd omfattar för närvarande länder i regionerna engelsktalande Afrika, MENA (Nordafrika och Mellanöstern), Centralasien och Ryssland, Asien, Centralamerika och Oceanien. De siffror som här redovisas gäller Amnestyfonden, och endast om globala siffror anges gäller det för hela rörelsens människorättsbistånd.

Tabell 1: Globala siffror för människorättsbiståndet antal ansökningar och utbetalningar 2017–2020.

	2017	2018	2019	2020
Antal ansökningar	198	189	231	268
Utbetalningar i brittiska pund	1 174 554	1 217 748	1 384 824	1 283 146

Amnestyfonden stod för 54 procent av utbetalningarna inom Amnestys globala bistånd som under 2020 uppgick till 14,7 miljoner kronor. Vi kan se att antalet ansökningar ökar men att de för Amnestyfonden under 2020 haft en genomsnittskostnad som är lägre än tidigare. Den minskade utbetalningsnivån tror vi framförallt beror på covid-19-pandemin som både tagit tid från vår egen organisation med framtagande av en strategi, hitta biståndets roll och att framförallt kunna bistå människorättsrörelsen med ett relevant och effektivt stöd. Totalt nåddes 5 104 personer av det globala biståndet. Majoriteten, 54 procent, av mottagarna befinner sig Colombia där Amnesty Schweiz har ett större program med flera organisationer.

Amnestyfondens stöd nådde 1 225 personer i 46 länder. Merparten av de beviljade stöden går direkt till människorättsförsvarare och individer och störst del kategoriseras under Amnestys globala mål 1, se tabell 3.

MÅL 1: EN VÄRLD DÄR ALLA KÄNNER TILL OCH KAN UTKRÄVA SINA RÄTTIGHETER

Amnesty Internationals mål är att människor ska kunna kräva rätten att säga sin mening, organisera sig och protestera mot orättvisor. För att kunna göra det måste människor känna till sina rättigheter och få stöd så att de kan agera utan risker.

Majoriteten av stöden är kopplade till detta mål, och det gör människorättsförfvarare och deras anhöriga till främsta mottagare av biståndet. En människorättsförfvarare kan komma från en rad olika livsöden och erfarenheter. Det kan till exempel vara en lärare, journalist, fackföreningsledare, social ledare, advokat, bonde eller vårdpersonal. Det de har gemensamt är att de utan våld kämpar för försvar, respekt och främjande av mänskliga rättigheter. Under 2020 har 444 människorättsförfvarare fått stöd.

Skydd för människorättsförfvarare i Afghanistan

De senaste åren har Amnestyfonden rapporterat om den svåra situationen för människorättsförfvarare i Afghanistan. Situationen har förvärrats och flertalet personer och familjer fick akuta stöd för att kunna flytta till en säker plats efter att ha mottagit mordhot för sitt arbete för kvinnors rättigheter och mot åtals- och straffrihet. Många vittnar om hur viktigt stödet från Amnesty har varit men också hur svårt det är att behöva lämna sitt arbete och att inte kunna återvända.

Det är mycket problematiskt att så många tvingas lämna landet då det leder till att arbetet för mänskliga rättigheter i landet försvagas. Amnesty har länge arbetat med påverkansarbete både gentemot Afghanistan men också det internationella samfundet för att förbättra skyddet av människorättsförfvarare. I början av december 2020 tillsatte Afghanistans regering en kommission till skydd för mänskliga rättigheter och människorättsförfvarare, något som Amnesty arbetat för.

”Flytten har räddat hans och hans familjs liv efter det att han förlorade sin kollega. Han är tacksam för Amnestys stöd och är övertygad om att dessa akuta stöd ökar människorättsförfvarares motivation att fortsätta att kämpa.”

Amnestys personal i Afghanistan i rapport till Amnestyfonden.

Demonstration mot sexuella trakasserier av flickor och kvinnor i Afghanistan, anordnad av civilsamhället. © Marcus Perkins / Amnesty International

Minskad stress och mental hälsa

Ett viktigt syfte med biståndet är att människorättsförsvarare ska kunna fortsätta sitt viktiga arbete för mänskliga rättigheter. I ett allt hårdare klimat för människorättsförsvarare kan flykt till en säkrare plats göra en enorm skillnad. Många försvarare lever under svår stress, orsakat av dels hot och trakasserier som de själva utsätts för, dels vad de får se och höra av människor de kommer i kontakt med i sitt arbete. Biståndet kan bidra till att förbättra mental och fysisk hälsa. Psykosocialt stöd kombineras ofta med andra insatser, även skyddsmekanismer bidrar till att minska stress. Ekonomiskt stöd för rättshjälp och basbehov tar bort oro och stress med att hitta finansiering för att kunna föra en rättsprocess eller försvara sig i en.

En kvinnlig människorättsaktivist som fängslades tillsammans med sin man och anklagades för terrorism är ett exempel från året. Efter att hon blivit frisläppt mådde hon psykiskt dåligt av den tortyr hon hade utsatts för. Hon oroades även för sin man som fortsatt sitter fängslad. Kvinnan fick hjälp att flytta till en trygg plats och psykosocialt stöd för att bearbeta sina trauman. Hon har också möjlighet att besöka sin man i fängelset. Från att vara djupt deprimerad och under svår stress fick hon kraft att skapa ett nätverk av advokater och fortsätta sitt arbete för kvinnors rättigheter.

Andrum när hoten ökar

Massövervakningen och riktad övervakning – online och offline – av människorättsförsvarare används av makthavare för att tysta kritiker. Bloggare och andra som uttrycker åsikter online utsätts i flera länder för hot och godtyckliga fängslanden. Till exempel utsätts människorättsaktivister i Pakistan för digitala attacker med spionprogram som installeras i telefoner och datorer. I Bangladesh infördes 2018 en ny lag ”Digital Security Act” och redan första året åtalades 400 personer. Liknande lagar har införts i flertal länder: Nigeria, Irak och Vietnam är bara några exempel som Amnesty rapporterat om. I Amnestys arbete för dessa personer har människorättsbistånd använts till exempel för att stötta med ny telefon, rättsligt försvar eller att kunna flytta till en säkrare plats. Att behöva fly till en säkrare plats innebär oftast inom landet eller närliggande land, vilket gör att hoten är kvar men blir mindre intensiva. Ibland kan personen återvända hem, annars påbörjas process för etablering på ny plats eller söka asyl i tredje land.

Ett exempel är en bloggare som sökte stöd för att tillfälligt kunna lämna landet på grund av ökade hot i samband med val. Svåra omständigheter gjorde att resan inte kunde genomföras men med hjälp av biståndet kunde han hålla sig gömd. Med självhjälpsprojekt kunde han stanna i hemlandet under tryggare förhållanden och kan fortsätta med sitt arbete för kvinnors rättigheter och religionsfrihet.

”Jag skulle inte ha överlevt, nu är jag starkare än vem som helst både ekonomiskt och socialt, när det gäller säkerhet.”

Bloggare som mottagit stöd för att kunna uppehålla sig på säker plats och jämför sig med andra bloggare

MÅL 2: EN VÄRLD DÄR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH RÄTTVISA ÅTNJUTS AV ALLA, UTAN DISKRIMINERING

Amnesty Internationals mål är att diskriminering och våld på grund av vem en är ska minska, och att ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter i större utsträckning ska bli verklighet i människors liv.

Diskriminering bidrar till, och skapar, fattigdom. Amnestys arbete mot diskriminering och för att allas ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter har stärkts, vilket får verkan även i människorättsbiståndet. De ekonomiska stöden är kombinerade med Amnestys arbete mot diskriminerande lagstiftning, till exempel kriminalisering av samkönade sexuella relationer, abortförbud eller för avskaffande av regelverk som håller migrantarbetare fast under slavliknande arbetsförhållanden. Inom detta mål förmedlas många stöd via organisationer, nio stycken under 2020. De är grupper av försvarare som ofta arbetar med personer som utsätts för intersektionella former av diskriminering. Under året ser vi flera exempel då många stöd gått till kvinnor och hbtqi-personer som är flyktingar eller migranter.

Kampen för kvinnors rättigheter

Kvinnliga människorättsförsvarare utsätts för samma hot och kränkningar som manliga. En skillnad är att de i hög grad stigmatiseras då de utmanar starka patriarkala strukturer, till exempel genom att ta upp mäns våld mot kvinnor. Förväntningar på att de ska ta hand om barn och hushåll gör att de ofta saknar stöd från sin närmsta omgivning. Biståndet kan stärka dem i sitt arbete genom att erbjuda skydd och tryggad försörjning till dem, deras barn och andra familjemedlemmar.

Kvinnliga migrantarbetare på flygplatsen i Beirut i väntan på att flyga hem. © Privat / Eгна Legna Besidets

Exploatering av kvinnliga migrantarbetare

I april 2019 lanserade Amnesty International rapporten *"Their home is my prison: Exploitation of migrant domestic workers in Lebanon"*. Rapporten tar upp de allvarliga människorättskränkningar som många av Libanons 250 000 migrantarbetare, främst kvinnor, utsätts för av sina arbetsgivare.

Amnestys partnerorganisation, Eгна Legna Besidets, arbetar för kvinnliga migrantarbetares rättigheter och för ett avskaffande av Kafala-systemet som innebär att en migrant- och hushållsarbetare inte kan säga upp sig eller byta arbete utan godkännande från sin arbetsgivare. Kafala-systemet utsätter migrantarbetare för exploaterande arbetsförhållanden, tvångsarbete och i vissa fall människohandel. Under covid-19-pandemin blev situationen för de kvinnliga migrantarbetarna än mer rättslös. Många kvinnor förlorade sina jobb och därmed även bostad, men fick trots det inte tillbaka sina identitetshandlingar som tagits i beslag av deras forna arbetsgivare. Genom Eгна Legna Besidets förmedlades stöd till 150 familjer och 400 ensamstående kvinnor. Några har kunnat återvända till sitt hemland tack vare påverkansarbete gentemot ambassader att utfärda nya handlingar. Amnesty fortsätter att rapportera om de slavliknande förhållanden som dessa migrantarbetare lever under och att arbeta för att Libanon och kringliggande länder ska avskaffa Kafala-systemet.

"Homofobi har förnekat mig chansen att ha en stöttande familj, en karriär och att få höra till. Ert stöd har gett tillbaka min självkänsla och styrka att stötta andra."

Människorättsförsvarare, transkvinna och flykting som fick stöd till säkert boende.

Hbtqi-personers rättigheter

Amnestyfonden beviljade stöd till 67 hbtqi-personer, antingen via enskilda individstöd eller genom organisationer. Samtliga till personer som tvingats fly eller redan befinner sig på flykt på grund av våld och hot från de samhällen de lever i. Biståndets insatser kommer ofta in där dessa personer utsätts för ytterligare kränkningar och diskriminering på grund av att de även är flyktingar och migranter. De primära insatserna som skydd, medicinsk vård och basbehov syftar till att stärka och skapa en tryggare

miljö. Genom kapacitetsstärkande insatser får de verktyg för att kunna kräva sina mänskliga rättigheter för att det på sikt ska öka respekten för dessa grupper och minska diskriminering.

Amnestyfonden har tidigare förmedlat rättshjälp till en grupp hbtqi-flyktingar i Kenya som greps när de protesterade mot den orättvisa behandlingen av dem. För att förebygga liknande situationer används biståndet till nätverket COSIR som består av organisationer som arbetar för flyktingars och hbtqi-personers rättigheter. 40 ledare får nu utbildning i mänskliga rättigheter, flyktingars rättigheter och metoder i hur de bäst kan bemöta myndighetspersoner och agera för att undvika gripanden.

Covid-19-pandemin drabbar alla olika

Kelly Gonzalez Aguilar är en transkvinna som flydde från Honduras när hon var 12 år gammal efter att hon utsatts för våld. I augusti 2017 tog amerikanska migrationsmyndigheten henne i förvar i väntan på svaret på sin asylansökan. Hon fruktade att smittas av covid-19 på grund av bristande skyddåtgärder för både intagna och personal. Amnesty kämpade för hennes frigivande genom telefonsamtal, medlemmar och aktivister skrev brev, fax och mail till myndigheterna. Efter tre år blev hon äntligen fri. Hon var fri men utan möjlighet att själv bekosta den karantän som krävdes och där kom biståndet in.

Kelly Gonzalez fri efter tre år.
© Privat

MÅL 3: EN VÄRLD DÄR MÄNNISKOR ÄR SKYDDADE UNDER KONFLIKTER OCH FÖRFÖLJELSE

Amnesty arbetar för att det ska finnas säkra och legala vägar för människor på flykt att ta sig till ett land, ansöka om asyl och få en rättssäker asylprocess. Människor som flyr ska ges tillgång till grundläggande mänskliga rättigheter och inte utsättas för våld eller övergrepp. Vi arbetar också för att människor som drabbats av eller flyr konflikt, tortyr eller förföljelse ska ha tillgång till skydd och stöd genom effektiva åtgärder från internationella, regionala och nationella institutioner och mekanismer.

Asylsökande i Sverige

Syftet med Amnestyfondens stöd till asylsökande i Sverige är att stärka prövningar i de fall där vi ser att myndigheternas bedömningar brister och allmän rättshjälp uttömts. Ärendena konsulteras med den svenska sektionens flykting- och migrationsavdelning. Under 2020 inkom tre gånger fler ansökningar än året före (24 jämfört med 8) och utbetalningarna har fördubblats. Många ärenden är dock inte avslutade under 2020 utan kommer betalas ut under kommande år.

Genom att finansiera en tortyrskadeutredning där vi bedömer den relevant stärks den asylsökandes möjligheter till en säker prövning. Genom rättshjälp för att lämna in en anmälan om verkställighetshinder bidrar Amnesty till att stärka möjligheten för dem som har skyddsskäl att få stanna i Sverige. Under 2020 hanterades 19 ansökningar, varav tre fick avslag på ansökan om bistånd på grund av möjligheter till framgång i prövning ansågs låg.

Om alla juridiska instanser prövats i ett asylärende i Sverige kan vi även stötta med rättshjälp för klagan till internationella fora som Europadomstolen, FN:s kommission mot tortyr (CAT) eller liknande. Stödet ges endast i de ärenden där vi bedömer att det finns goda möjligheter till framgång, detta för att inte bidra till negativ rättspraxis. Fem ansökningar beviljades med förhoppning om att de kan bidra till ett stärkt asylsystem på regional eller internationell nivå. Dessa processer kan ta lång tid och inga slutgiltiga rekommendationer kom under året.

Människorättskriser

2020 blir ett år som går till historien. Pandemin har drabbat en hel värld och blottlagt diskriminerande strukturer och prioriteringar som vi nu måste kämpa för att världen inte ska fortsätta ignorera när vi kan "återgå till det normala". Amnestyrelsen arbetade fram en särskild covid-19-strategi med fokus på att synliggöra situationen för människor som är fattiga, flyktingar och migranter, hemlösa och människor som bor i informella boställningar och de som har osäkra anställningar. Den årliga kampanjen *Skriv för frihet* fokuserade i år på rätten att protestera, en rättighet som vi sett inskränkas än mer i spåren av pandemin.

Blind av polisens kulor

Under protesterna i Chile 2019 rapporterade Amnesty om att polisen sköt gummikulor mot protesterandes ögon. Den brutala metoden används inte bara av chilensk polis. Efter explosionen i Beirut hamn ägde fredliga demonstrationer rum, den 8 augusti 2020. Armén och säkerhetsstyrkor bemötte demonstranterna med övervåld, och sköt för att skada, varvid runt 230 demonstranter fick allvarliga skador. Biståndet har stöttat två aktivister som fick allvarliga ögonskador och akut behövde opereras. Synen kunde räddas för en utav männen. Den andra var mycket värre därän. Ansiktsoperationen lyckades men ögat förlorades.

Inte sjuka men drabbade i covid-19-pandemin

Att en pandemi drar över världen märks även i biståndet. 25 procent av av biståndets stöd under året beror helt eller delvis på konsekvenser av covid-19-pandemin. Människor på flykt som i vanliga fall hade kunnat återvända eller få asyl i tredje land är fast på grund av reserestriktioner eller fördröjda processer. Rättegång efter rättegång skjuts upp och möten ställs in. Antalet stöd som blivit förlängda är därför fler än tidigare år. Tillsammans med regionkontoren följer vi upp påbörjade stöd och är flexibla i anpassningen för att möta mottagarnas behov.

Amnesty har i spåren av pandemin utrett flera människorättskränkningar. Detta inkluderar övervåld av polis och militär mot protester eller människor som bryter mot utgångsförbud, brister och diskriminering i sjukvårdssystem och personer som förlorat jobbet eller utsätts för repressalier för att de påpekat dessa brister. I detta arbete påträffas fall där utredarna anser att biståndet bör användas för att personerna själva helt saknar skyddsnät och resurser samtidigt som det kan bidra

till att stärka arbetet för mänskliga rättigheter. Tre personer som bröt mot utgångsförbud för att köpa mat och besöka en sjuk släkting blev brutalt nedslagna av polis. De har fått stöd för läkarvård och rättshjälp för att kunna göra en anmälan i ett land där åtals- och straffriheten är utbredd. Två personer som uttalade sig om bristande hygienrutiner på arbetsplatsen förlorade jobbet från ena dagen till den andra. För låginkomsttagare med osäkra anställningar kan detta blir förödande, och Amnestyfonden stöttade med levnadsomkostnader tills de funnit nytt arbete. Parallellt fick de även rättshjälp för att kunna kräva kompensation från sina tidigare arbetsgivare, en kostnad som för många är omöjlig att stå för på egen hand.

Riskfyllt arbete för migranternas rättigheter

Samtidigt som världen har ögonen på val och byte av president i USA pågår en av världens största kriser i grannländerna. En karavan med migranter som flyr våld, fattigdom, klimatförändringar och covid-19-pandemin går till fots genom Centralamerika. Samarbetsavtal mellan USA och centralamerikanska länder gör att de möts av murar av soldater som med våld blockerar deras väg. Amnestyfonden ger stöd till Scalabrinianas, Misión con Migrantes y Refugiados (SMR) som arbetar med säkerhetsfrågor för människorättsförfvarare som kämpar för migranternas rättigheter och driver härbärgen för migranter. Hoten mot människorättsförfvarare kommer främst från organiserad brottslighet som bedriver människohandel med migranter. Stärkta dörrar och kameror, säkerhetsplaner, psykosocialt stöd, utökat skyddsnet och möten med ansvariga institutioner bidrar till att öka säkerheten för 50 människorättsförfvarare som i sin tur ger bättre skydd för tusentals migranter.

Asylsökande i Tijuana, Mexiko.
©Amnesty International

MÅL 4: EN VÄRLD DÄR DE SOM KRÄNKER MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER STÄLLS TILL SVARS

Amnesty Internationals mål är att stärka ansvar-utkrävandet för mänskliga rättigheter på nationell nivå. Om nationella mekanismer fallerat, är Amnesty Internationals mål att det ska finnas starka mekanismer på regional och global nivå som träder in och säkerställer skyddet av mänskliga rättigheter.

Amnesty Sverige arbetar bland annat med att ställa krav på lagar som reglerar företags ansvar för mänskliga rättigheter och att alla länder ska avskaffa dödsstraff.

Företagsansvar och mänskliga rättigheter

FN rapporterar att 2019 var hälften av de människorättsförsvarare som mördats, personer som kämpade för rätten till mark, för miljön, minoriteters och urfolks rättigheter och mot företags aktiviteter. 27 fall som Amnesty-fonden stöttade under 2020, handlade om rättigheter som kränks i kampen mot ekonomiska intressen.

Att kämpa mot tvångsflyttningar och miljöförstöring och för säkra och schysta arbetsvillkor kan alltså vara förenat med livsfara. Skyddsmekanismer som kameror, trygg transport och nya telefoner är stöd som ges för att minska risker. Möjlighet att fly till säker plats är en annan. Rättshjälp för att få oskyldigt åtalade fria eller ställa företag och stater till svars och utkräva rättvisa är också nödvändigt stöd i kampen för dessa rättigheter.

Kampen för marken

I april 2018 kom bulldozers tillsammans med tungt beväpnad polis till Malkerns town, ett småbrukarsamhälle i Eswatini (före detta Swaziland). Minst 60 personer såg sina hem och odlingar förstöras och tvingas sedan dess kämpa för sin överlevnad i urbana områden. Tidigare sammanvävda familjer bor nu utspridda samtidigt som deras mark tagits över av ett jordbruksföretag. Rapporten *"They don't see us as people: security of tenure and forced evictions in Eswatini"* från 2018 var Amnesty's första utredning av situationen kring tvångsflyttningar i landet. Amnesty fortsätter arbeta med fallet och dokumentera kränkningar då fler hotas av liknande vräkningar. Kraven är att de drabbade kompenseras, och att det införs nationellt stopp för tvångsflyttningar. De drabbades behov av stöd har sett olika ut i olika perioder. Först och främst akut stöd för mat, medicin och skola för de värst drabbade familjerna. Under senaste året har samhället istället fått juridiskt stöd som behövs för att utkräva kompensation av staten. En av ledarna för kampen har även fått dator för att underlätta sitt arbete med att dokumentera och upplysa omvärlden om tvångsflyttningarna.

Demolerade hus i samband med tvångsflyttning i Eswatini.
© Lomcebo Dlamini
/ Amnesty International

Arbete mot dödsstraff och tortyr

Amnestys arbete har länge präglats av arbete mot dödsstraff och tortyr. Amnestys rapporter visar att metoderna i många länder används för att tysta kritiska röster, utomrättsliga avrättningar och påtvingade försvinnanden är andra. Amnestyfonden har under året arbetat med stöd till sju individer som antingen är dömda eller riskerar att dömas till dödsstraff. Dödsstraffsdomar som tillkommer efter tortyr, orättvisa rättegångar eller i frånvaro av försvarsadvokat förekommer i flera fall som Amnesty arbetat med genom åren. Rapporter visar också på att det är diskriminerade som främst drabbas, som socioekonomiskt utsatta, rasifierade och religiösa minoriteter. För dömda eller anhöriga kan tillgång till advokat vara avgörande.

Dessutom har vi stöttat anhöriga i totalt 13 fall av påtvingade försvinnanden och utomrättsligt avrättade. Majoriteten är kvinnliga sökande som kämpar för upprättelse och ansvarsutkrävande efter att en familjemedlem eller närstående blivit utsatt. För en del kvinnor är det en väg in i arbete för mänskliga rättigheter. Förutom rättshjälp behövs människorättsbistånd för att de utsätts för hot eller lider av ekonomiska och psykosociala problem som en konsekvens av deras kamp för gottgörelse.

Kartläggning av tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling

Förbud till trots är förekomsten av tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling vanligt. Amnestys rapport från december 2020, *Ending the Torture Trade: The Path to Global Controls on the 'Tools of Torture'*, visar att handeln med redskap ämnade för tortyr är utbredd. Amnesty kräver reglering av polisiär utrustning för att säkerställa att den inte missbrukas. En kartläggning över fondens ärenden visar hur ofta tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling förekommer i de fall som fått stöd mellan 2018 och 2019, bekräftar bilden av att tortyr utförs av statliga aktörer. 47 procent av samtliga ärenden hade inslag av tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling och totalt 56 fall om man räknar in icke-statliga aktörer. Kartläggningen visar att tortyr sällan specificeras i ansökningarna eller noteras mer ingående.

MÅL 5: EN STÖRRE OCH STARKARE RÖRELSE

Amnesty Internationals mål är att engagera fler människor som ger av sin tid och eller pengar så Amnesty kan nå största effekt för mänskliga rättigheter. Amnesty International arbetar också för att bli en rörelse präglad av mångfald.

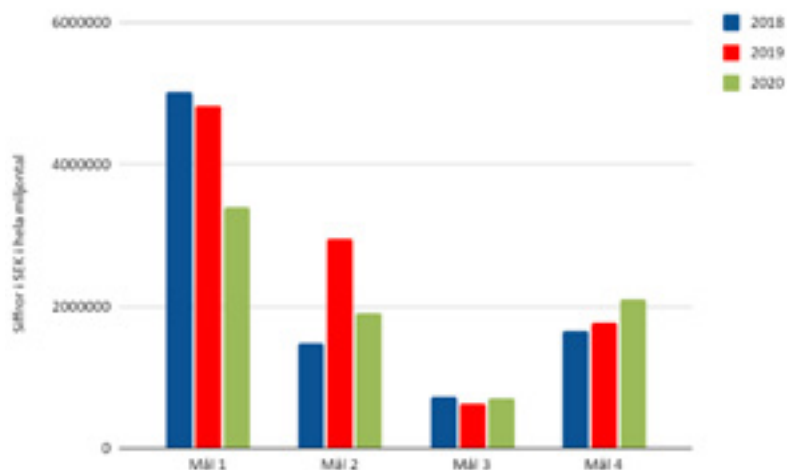
Amnesty Sverige arbetar för att kanalisera kraften hos många människor så att vi blir en starkare röst i samhällsdebatten och kan bidra till positiva förändringar för mänskliga rättigheter.

Amnestyfonden arbetar ständigt för att människorättsbiståndet ska utnyttjas och bidra till att öka effekten av Amnestys arbete. De senaste åren har styrelsen valt att fokusera på tre områden för att uppnå detta. Jämlikhet är en förutsättning för att skapa en rörelse präglad av mångfald och biståndet måste arbeta för en jämlik fördelning och inte bidra till att stärka ojämlika maktförhållanden.

Ökat nyttjande av biståndet

Antalet ansökningar ökade för varje år och 2020 hanterade Amnestyfonden totalt 150 stycken: 130 individansökningar och 20 organisationsansökningar. Däremot minskar både antalet mottagare och storleken på årets totala utbetalningsbelopp vilket främst beror på att antalet organisationsansökningar är 30 procent färre än 2019. Det totala utbetalningsbeloppet är precis 8 miljoner kronor vilket är två miljoner lägre än 2019. En förklaring till minskade utbetalningar kan vara effekter av covid-19-pandemin. Vi kan se att fördelningen mellan målen har förändrats, utbetalningarna minskar under mål ett och två medan andra mål ökar, se tabell 3. Dock har inte antalet ansökningar minskat utan de minskade utbetalningarna beror snarare på de globala konsekvenserna av covid-19-pandemin som tidigare berörts. Vi kan dock vara nöjda med att siffrorna, bortsett från antalet mottagare, inte minskat från 2018 utan håller sig på ungefär samma nivå.

	2018	2019	2020
Individ	98	104	106
Organisation	23	30	20
Asyl	16	8	24
Antal ansökningar	136	142	150
Antal mottagare	1 901	1 494*	1 225*

För att öka kunskapen om människorättsbiståndet och öka nyttjandet av det har Human Rights Relief Team anordnat digitala informationsträffar för anställda på regionkontoren i Afrika, Amerikas, MENA, Europa och Centralasien. Under 2021 planeras fler för Asien och olika tematiska arbetsgrupper på internationella sekretariatet i London.

Stärkande av Amnestys människorättsbistånd

Med syfte att stärka och förbättra Amnestys människorättsbistånd genomfördes under 2020 en extern översyn. Den gjordes på uppdrag av Human Rights Relief Team av konsulten Zaira Drammis. Hon undersökte hur väl människorättsbiståndet svarar mot behov hos mottagarna, relevansen utifrån Amnestys strategiska mål och hur arbetet kan effektiviseras och bättre bedöma resultat. Den undersökta tidsperioden är 2016-2019. Rapporten med rekommendationer färdigställs i början av 2021. Redan nu kan vi lyfta fram några slutsatser kring resultat och utmaningar. Människorättsbiståndet minskar risken för människorättskränkningar för personer utsatta för risk och förbättrar mental och fysisk hälsa. Det ger solidaritet och förtroende vilket stärker individer i sin aktivism och arbete för mänskliga rättigheter. Den breda variationen av stöd gör att det kan användas strategiskt och anpassas till olika kontexter och situationer. Översynen visar också på utmaningar gällande planering, uppföljning och utvärdering. Detta påverkar möjligheter till att utveckla och förbättra men också att kommunicera biståndets positiva effekter. Kännedomen och kunskapen om Amnestys människorättsbistånd både inom och utanför rörelsen är begränsad. När

Tabell 2: Översikt över antal ansökningar och mottagare per år mellan 2018-2020.

*Antalet mottagare avser direkta mottagare och inte de som nås indirekt. Organisationer som får stöd gör inte alltid en uppdelning mellan dessa, och vi har i dessa fall gjort en ungefärlig uppskattning av direkta mottagare.

Tabell 3: Tabellen redovisar utbetalningar uppdelat på de strategiska mål Amnesty International satt upp för verksamheten 2016-2020. Siffrorna är redovisade i SEK hela miljontal.

Mål 1 innebär att alla känner till och kan utkräva sina rättigheter samt stöd till människorättsförsvarare.

Mål 2 innefattar arbete för att mänskliga rättigheter och rättvisa åtnjuts utan diskriminering samt arbete för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Mål 3 innefattar arbetet för flyktingars och migranternas rättigheter och en värld där människor är skyddade under konflikter och förföljelse.

Mål 4 innefattar ansvarsutkrävande för människorättskränkningar, ekonomiska aktörer och mänskliga rättigheter samt arbete för att avskaffa dödsstraffet.

”Vi måste nå mångfald. Människor missförstår genusfrågan. Vi måste lära som organisation, men vi kan inte lära så långsamt.”

Medarbetare på ett av Amnestys regionkontor.

rapporten är klar kommer Human Rights Relief Team och Amnestyfonden ta ställning till och agera på dess innehåll och rekommendationer.

Insamling och kommunikation

Amnesty Sverige och den internationella Amnestyrörelsen kan dra nytta av människorättsbiståndets effekter med stärkt utåtriktad kommunikation om människorättsbiståndet och hur det används i ett större perspektiv. Under året har nya texter om Amnestyfonden och människorättsbiståndet publicerats på amnesty.se. I början av 2020 fokuserade Amnesty Sveriges givarbrev på Amnestyfonden och människorättsbistånd. Målet för insamlingen var 400 000 kr och resultatet blev 509 000 kr till vårt gemensamma arbete för mänskliga rättigheter.

Arbete för jämlikhet

Den ovan nämnda översynen visar att människorättsbiståndet på en global nivå inte har en effektiv insamling av data för att följa upp mottagare, varken ur ett jämställdhets- eller jämlikhetsperspektiv. Konsulten konstaterar ändå, baserat på intervjuer med Amnestys personal, mottagare och organisationer, att majoriteten av mottagarna är män. I Sverige har Amnestyfonden en längre tid samlat data om mottagare. Under 2020 var 98 män, 81 kvinnor och 67 transpersoner mottagare av bistånd men fortfarande är ett stort antal mottagare inte kategoriserade. Den ojämlika fördelningen är ett problem som är generellt för Amnesty och inte enbart för biståndet.

För att nå förändring måste vi börja med oss själva. Sedan 2018 har Amnesty Sverige ett internt arbete för att öka jämlikheten bland både anställda och medlemmar. Amnestyfonden är aktiva i det arbetet och har utformat en handlingsplan som Human Rights Relief Team inkluderas i. På det fysiska möte som hölls i Stockholm i början av 2020 hade vi en workshop om strukturell rasism och intersektionell analys.

Med anledning av den kritik som riktats mot Amnesty Sverige rörande rasism och diskriminering på arbetsplatsen har Amnestyfondens styrelse noga följt frågan på varje styrelsemöte sedan juni 2020. Ambition är att under det kommande året öka styrelsens kunskap om dessa frågor genom workshop.

Styrelsen

Styrelsen består av tio personer, varav sju ordinarie ledamöter och tre suppleanter. Ledamöterna har kompetens inom olika områden relevanta för biståndsarbete och är ideella medlemmar i svenska sektionen av Amnesty International. Under året har styrelsen haft nio protokollförda styrelsemöten.

Sedan årsmötet 3 oktober 2020 består styrelsen av följande personer:

Ordinarie ledamöter: Helena Bjuremalm (vice ordförande), Julle Bergenholtz Foglande, Shanna Löfgren, Christina Hagner (vice ordförande), Tomas Hultman (ordförande), Anders Rosén och Svante Sandberg.
Suppleanter: Abigail Booth, Henning Holmberg och Elin Ovesson.

ÅRSREDOVISNING STIFTELSEN SVENSKA AMNESTYFONDEN

STYRELSEN FÖR STIFTELSEN SVENSKA AMNESTYFONDEN, 802008-3435, MED HUVUDSÄTE I STOCKHOLM, FÅR HÄR MED AVGE ÅRSREDOVISNING FÖR 2020. ÅRSREDOVISNINGEN ÄR UPPRÄTTAD I SVENSKA KRONOR OM INTE ANNAT UPPGES.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

AMNESTYFONDENS ÄNDAMÅL

- a) att ge juridisk hjälp åt personer som hotas av dödsstraff eller fängelse eller som redan har straffats på grund av sin övertygelse, religion, hudfärg eller liknande;
- b) att ge ekonomisk hjälp till politiskt förföljdas familjer;
- c) att ge ekonomisk eller annan hjälp till frigivna fångar som på grund av sin övertygelse, religion, hudfärg, eller liknande, hindras från att skapa sig rimliga levnadsbetingelser i sitt land;
- d) att ge ekonomisk hjälp för att undersöka påstådda fall av misshandel och tortyr av fångar och frihetsberövande som strider mot deklarationen om de mänskliga rättigheterna;
- e) samt att verka för att rättelse av sådana missförhållanden kommer till stånd.

Stiftelsen Svenska Amnestyfonden svarar för svenska Amnestys människorättsbistånd. Fonden bildades 1966 på initiativ av Hans Alfredsson och Tage Danielsson som med intäkterna från revyn "Åh vilken härlig fred" lade grunden till Amnestyfondens stiftelsekapital. Amnestyfonden har en ideellt arbetande styrelse som väljs vid svenska sektionens årsmöte och består av sju ordinarie ledamöter och tre suppleanter. Amnestyfonden har två heltidsanställda och varje termin tar Amnestyfonden också emot en praktikant som genomför en tjugo veckor lång kvalificerad praktik.

Amnestys människorättsbistånd – Human Rights Relief – är en integrerad del av Amnestys arbete mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna och är en av Amnesty Internationals metoder för att stärka människorättsarbetet globalt och för att uppnå de globala strategiska målen.

Biståndet förmedlades till samvetsfångar, människorättsförsvarare och personer som utsatts för människorättskränkningar samt deras anhöriga. Stöd förmedlades till basbehov och självhjälp, rättshjälp, medicinsk och psykologisk rehabilitering samt flykt till säker plats för hotade personer. Stöd gavs till förebyggande

verksamhet såsom arbete mot tortyr, skydds- och säkerhetsåtgärder för människorättsförfvarare och människorättsorganisationer samt arbete mot dödsstraffet. Asylsökande i Sverige erhöll bidrag till rättshjälp och medicinska utredningar. Ett allt vanligare område på senare år är stöd till nätverksarbete och kapacitetsuppbyggnad av människorättsförfvarare.

Under år 2020 förmedlades 8 mkr i bistånd till personer som utsatts för kränkningar av de mänskliga rättigheterna i 46 länder (2019: 50). Totalt beviljades 150 ansökningar (2019: 142 ansökningar), varav 106 individansökningar (2019: 104 individansökningar), 20 organisationsansökningar (2019: 30) och 24 ansökningar avseende flyktingar i Sverige (2019: 8 asylansökningar).

Amnestyfondens biståndsutbetalningar under 2020 uppgick till 8 mkr (budget 10 mkr) vilket är en minskning med 2,2 mkr i jämförelse med föregående år. Det minskade biståndsutbetalningarna motsvarar det budgeterade underskott för årsresultatet om 2 mkr som istället vändes till ett överskott på 50 tkr. Förklaring till avvikelserna som vi ser det är omställning i samband med covid-19-pandemin som starkt påverkat arbetet inom den internationella Amnestyrörelsen, nya prioriteringar, framtagande av en covid-19-strategi och anpassningen till en förändrad situation med en annan typ av hot för människorättsrörelsen och vårt människorättsbistånd.

Männikorättsbiståndet följer Amnestyrörelsens strategiska mål och fördelar sig på följande sätt:

- **Mål 1, som innebär att alla känner till och kan utkräva sina rättigheter:** 3,4 mkr det vill säga 42 procent av biståndsutbetalningarna fördelat på sex organisationsansökningar och 75 individansökningar och totalt 238 personer. (2019: 4,8 mkr det vill säga 47 procent av biståndsutbetalningarna. 13 organisationsansökningar, 66 individansökningar och noll asylansökningar, totalt 581 personer).
- **Mål 2, som innefattar arbete för att mänskliga rättigheter och rättvisa åtnjuts utan diskriminering samt arbete för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter:** 1,9 mkr det vill säga 24 procent av biståndsutbetalningarna fördelat på tio organisationsansökningar och 15 individansökningar och totalt 386 personer. (2019: 3 mkr det vill säga 29 procent av biståndsutbetalningarna. Tio organisationsansökningar och 23 individansökningar, totalt 584 personer).
- **Mål 3, som innefattar arbetet för flyktingars rättigheter och att människor är skyddade under konflikter och kriser:** 0,7 mkr det vill säga åtta procent av biståndsutbetalningarna fördelat på 24 asylärenden, en organisationsansökning och fyra individansökningar och totalt 127 personer (2019: 0,6 mkr det vill säga sex procent av biståndsutbetalningarna. Åtta asylärenden, fyra organisationer och sju individansökningar, totalt 165 personer).
- **Mål 4, som innefattar ansvarsutkrävande för människorättskränkningar, ekonomiska aktörer och mänskliga rättigheter samt arbete för att avskaffa dödsstraffet:** 2,1 mkr det vill säga 26 procent av biståndsutbetalningarna fördelat på tre organisationsansökningar och 12 individansökningar, totalt 474 personer. (2019: 1,7 mkr det vill säga 18 procent av biståndsutbetalningarna tre organisationer och fem individansökningar och en asylärende, totalt 164 personer).

	2020	2019	2018	2017	2016
Afrika	3 629	2 700	3 082	1 708	3 167
Amerika	351	2 176	1 105	896	772
Asien	1 681	2 492	1 480	2 727	3 499
Europa och Centralasien	621	1 941	2 119	1 109	1 219
Mellanöstern och Nordafrika	1 718	883	555	643	679
Oceanien	0	0	93	227	0
Globalt	0	0	443	54	0
Totalt	8 000	10 192	8 877	7 364	9 336

Amnestyfondens totala intäkter uppgick till 9,6 mkr inkl. räntor, varav 9,4 mkr inbetalades via svenska sektionen från gemensamma insamlingen. Verksamhetskostnader redovisas i enlighet med en fördelningsnyckel utifrån ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Amnestyfonden och svenska sektionen har sedan 2004 bedrivit gemensamt insamlingsarbete vilket baserats på ett avtal där Amnestyfonden erhöll 11 procent av gemensamma intäkter och betalade 9 procent av gemensamma insamlingskostnader. Båda parter svarade för sina egna verksamhetskostnader. Den 1 januari 2019 trädde ett nytt samarbetsavtal i kraft mellan Svenska sektionen och Amnestyfonden som utöver en fördelning av intäkter och kostnader även innehåller principer för den gemensamma verksamheten, samverkan mellan styrelserna och en förklaringsmodell för fördelningen av medel. Det nya avtalet innebär att Amnestyfonden erhåller en nettointäkt på 7 procent av den gemensamma insamlingen. Undantag kan göras när gåvogivaren ändamålsmärkt pengar till Amnestyfonden eller vid projektspecifika intäkter till sektionen. Det nya nettoavtalet innebär nya beräkningsgrunder avseende intäkter, insamlings- och verksamhetskostnader varför siffrorna för år 2019 och framåt ej är jämförbara med tidigare år utan vidare analys.

Vid svenska sektionens årsmöte som hölls digitalt under perioden 27 september – 3 oktober 2020 valdes Amnestyfondens styrelse som består av: Tomas Hultman (ordförande), Helena Bjuremalm (vice ordförande), Christina Hagner (vice ordförande), Julle Bergenholtz-Foglander, Shanna Löfgren, Anders Rosén, Svante Sandberg och tre suppleanter: Abigail Booth, Henning Holmberg och Elin Ovesson.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft nio protokollförda styrelsemöten.

Resultat och ställning (flerårsjämförelse).

Intäkts- och kostnadsanalys (tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetsintäkter	9 520	9 536	11 817	15 620	10 496
Verksamhetskostnader	-1 553	-1 475	-4 826	-4 208	-3 710
Biståndsutbetalningar	-8 000	-10 192	-8 877	-7 364	-9 337
Resultat från finansiella instrument	83	116	125	-361	339
Årets resultat	50	-2 015	-1 761	3 687	-2 212
Ekonomisk ställning (tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Fritt eget kapital	10 419	10 369	12 385	14 146	10 459
Ändamålsbestämt eget kapital	93	0	0	0	72
Bundet ändamålsbestämt eget kapital	6 699	6 699	6 699	6 699	6 699
Summa eget kapital	17 211	17 068	19 084	20 845	17 230

FINANSIELLA INSTRUMENT**Placeringspolicy**

Amnestyfonden följer Svenska Sektionens placeringspolicy och antog på styrelsemötet den 11 oktober 2019 den nya placeringspolicy som sektionen tagit fram. Den nya placeringspolicyn reglerar så väl placering av de förvaltade medlen i tillåtna finansiella instrument och dess fördelning sinsemellan, som vilken risknivå och vilka etiska aspekter som gäller. Amnestys förvaltade medel ska inte användas för investeringar som strider mot Amnesty Internationals mål. Detta innebär att Amnesty alltid ska stå efter att undvika att investera i företag som har negativ påverkan på mänskliga rättigheter.

Amnesty ska dessutom alltid kravställa att investeringar inte görs i vissa branscher, såsom:

- Vapen och andra krigsmateriel
- Alkohol och narkotika
- Tobak
- Kommersiell spelverksamhet
- Pornografi
- Fossila bränslen

Samt undvika att placera i bolag som är verksamma på ockuperat område.

Upptäcks det vid genomgång/revidering av investeringarna/placeringarna att Amnestys etiska riktlinjerna inte efterlevs ska tillgångarna avyttras skyndsamt.

Undantag från ovanstående gäller för så kallad påverkansaktie, som Amnesty innehar för att kunna delta på ett specifikt företags bolagsstämma för att kunna påverka företaget gällande mänskliga rättigheter.

Förvaltning

Stiftelsen Svenska Amnestyfondens styrelse väljs på svenska sektionens årsmöte. Styrelsen är ideellt arbetande. Årsmötet utser även en valberedning och en granskningskommitté.

Övrig Information

Stiftelsen Svenska Amnestyfonden är godkänd 90-kontoinnehavare (pg 90 00 70-4 och bg 900-0704) och står under kontroll av Svensk Insamlingskontroll. Mer information om Amnestys verksamhet finns att få på amnesty.se/om-amnesty/amnestyfonden.

RESULTATRÄKNING (tkr)

	Not	2020	2019
Verksamhetsintäkter	1, 2		
Gåvor		9 520	9 536
Ändamålsbestämda gåvor		0	0
Summa verksamhetsintäkter		9 520	9 536
Verksamhetskostnader	1, 3		
Ändamålskostnader		-9 421	-11 472
Insamlingskostnader		-10	-15
Administrationskostnader		-122	-180
Summa verksamhetskostnader		-9 553	-11 667
Verksamhetsresultat		-33	-2 131
Resultat från finansiella investeringar	4		
Ränteintäkter och liknande resultatposter		83	116
Resultat efter finansiella poster			
Årets resultat		50	-2 015
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat enligt resultaträkning (se ovan)		50	-2 015
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		0	0
Ändamålsbestämning av medel		93	0
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		143	-2 015

BALANSRÄKNING (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2020-12-31	2019-12-31
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Amnesty International Svenska sektionen		1 127	1 217
Övriga fordringar		100	100
Summa kortfristiga fordringar		1 227	1 317
Kortfristiga placeringar	5	13 854	13 651
Kassa och bank		3 447	3 709
Summa tillgångar		18 528	18 677
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Stiftelsekapital		14	14
Ändamålsbestämda bundna medel		6 778	6 685
Balanserat kapital		10 369	12 384
Årets resultat		50	-2 015
Summa eget kapital		17 211	17 068
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga skulder	6		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		190	162
Beslutade men ej utbetalda bidrag		1 127	1 447
Summa kortfristiga skulder	6	1 317	1 609
Summa eget kapital och skulder		18 528	18 677

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL (tkr)

	Stiftelsekapital/ donationskapital	Ändamålsbestämda bundna medel	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans	14	6 685	0	10 369	17 068
Ändamålsbestämt av givare	0	0	92	0	93
Utnyttjande	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	50	50
Utgående balans	14	6 685	92	10 419	17 211

NOTER (TKR)

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Stiftelsen Svenska Amnestyfondens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernsredovisning (K3) samt Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning.

Värderingsprinciper

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Endast de inflöden av ekonomiska fördelar som Amnestyfonden erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Nedan beskrivs för respektive intäktspost när intäktsredovisning sker.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken Amnestyfonden tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållit bidrag.

Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Amnestyfonden uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Amnestyfonden har skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållit bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på

om gåvan förbrukas eller inte. Gåvor som Amnestyfonden avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Gåvor värderas i huvudsak till verkligt värde.

I de fall Amnestyfonden lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Övriga intäkter

Inkomster av övriga intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Stiftelsen redovisar därför inkomsten till nominellt värde om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner: ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till Amnestyfondens uppdrag enligt stadgarna.

Till ändamålskostnader räknas biståndsutbetalningar. Som ändamålskostnader räknas även lönekostnader för de anställda som aktivt arbetar med Amnestyfondens mål samt de till ändamålskostnader fördelade gemensamma kostnader (samkostnader).

Insamlingskostnader

Med insamlingskostnader menas direkta kostnader för insamlingsarbete som riktar sig mot alla givare, det vill säga där intäkterna är i form av gåvor, testamenten och donationer. Detta omfattar

både arbetet med befintliga givare och arbetet med att söka nya givare. Amnestyfonden har gemensam insamling med Svenska sektionen och erhåller en nettointäkt i vilken insamlingskostnader och verksamhetskostnader är inberäknade i enlighet med avtal.

Insamlingskostnaderna inkluderar såväl direkta kostnader som lönekostnader för personal som arbetar med insamling samt även fördelade samkostnader.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva Amnestyfondens verksamhet. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och givaren.

I administrationskostnader ingår även fördelade samkostnader. Till administrationskostnader räknas även delar av kostnader för medlemsvärning och medlemsregister.

Ersättning till anställda

Löpande ersättning till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

BALANSRÄKNINGEN

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Finansiella tillgångar

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter.

Efter det första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta värdet av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Fordringar

Fordring upptas till det belopp som efter individuell provning beräknas inflyta.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Skuld för erhållna ej nyttjade bidrag

I de fall Amnestyfonden erhållit bidrag men ännu ej uppfyllt villkoren redovisas en skuld.

Eventualförpliktelser

Amnestyfonden lämnar upplysning om en eventualförpliktelse när Amnestyfonden har en möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom Amnestyfondens kontroll, inträffar eller uteblir eller om Amnestyfonden har befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Not 2 Verksamhetsintäkter

Svenska sektionen av Amnesty International och Stiftelsen Svenska Amnestyfonden bedriver från och med 2004 gemensam insamling. All insamling sköts av svenska sektionen och inriktas på Amnestys insamlingskonton. Amnestyfonden bidrar i enlighet med en fördelningnyckel där Amnestyfonden erhåller ett nettobelopp om 7 procent av gemensamt insamlade medel. Fördelningsnyckeln omfattar gemensamma intäkter, insamlingskostnader och administration.

Gåvor som redovisats i resultaträkningen	2020	2019
Insamlade medel		
Amnestyfondens andel av gemensam insamling med Svenska Sektionen av Amnesty International	9 427	9 421
Gåvor från Amnestygrupper	83	51
Gåvor från AI-sektioner	10	63
Övriga gåvor	0	1
Summa insamlade medel	9 520	9 536
SUMMA VERKSAMHETSINTÄKTER	9 520	9 536

Not 3 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterat till normal arbetstid. Enligt BFNAR 2006:11 p.11 tas inte anställda med som uppburit högst ett halvt prisbasbelopp i ersättning.

	2020	2019
Medelantal anställda har varit	2,0	2,0
varav män	0	0
Könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare		
Medelantal anställda har varit	7	7
varav män	4	3
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
Löner och andra ersättningar	944	939
Totala löner och ersättningar	944	939
Sociala kostnader		
(varav pensionskostnader inklusive löneskatt)	91	65
Summa	1 319	1 298

Ideellt arbete

Det ekonomiska värdet av den ideellt arbetande styrelsen samt frivilliga framgår inte i resultaträkningen.

Not 4 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2020	2019
Räntor	83	127
Nedskrivning räntebärande värdepapper	120	-11
Summa övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	203	116

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN**Not 5 Kortfristiga placeringar**

	Redovisat värde	Marknadsvärde
Räntebärande placeringar		
Swedbank Robur Fonder	13 854	13 854
Summa	13 854	13 854

Not 6 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2020	2019
Upplupen semester- och övrig lön	145	123
Upplupna sociala avgifter	45	39
Upplupna kostnader (beviljade och ej utbetalda biståndsärenden)	1 127	1447
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 317	1 609

STOCKHOLM 2021-03-14

Tomas Hultman
Ordförande

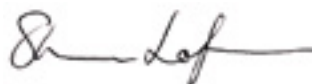
Helena Bjuremalm
Vice ordförande

Christina Hagner
Vice ordförande

Julle Bergenholtz-Foglander

Shanna Löfgren

Anders Rosén

Svante Sandberg

Min revisionsberättelse har avgivits 2021-03-17

Anna Törnblom
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Stiftelsen Svenska Amnestyfonden
Org.nr. 802008-3435

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Svenska Amnestyfonden för år 2020.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Svenska Amnestyfonden för år 2020.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Stockholm den 17 mars 2021

Anna Törnblom

Auktoriserad revisor

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER GÄLLER ALLA, ALLTID

AMNESTY INTERNATIONAL SVENSKA SEKTIONEN

Box 4719, 116 92 Stockholm
Alsnögatan 11

T: 08-729 02 00

F: 08-729 02 01

E: info@amnesty.se

W: www.amnesty.se

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

